

*BOLETÍN OFICIAL
DEL
ARZOBISPADO DE SANTIAGO*

Año CLIX

Febrero 2020

Núm. 3.760

ARZOBISPO

1.- Carta Pastoral en la Cuaresma del 2020.

Cristo, muerto y resucitado, Misterio del Amor divino

Queridos diocesanos:

El Papa en su Mensaje escribe que la Cuaresma es “un tiempo propicio para prepararnos a celebrar con el corazón renovado el gran misterio de la muerte y resurrección de Jesús, fundamento de la vida personal y comunitaria”. El tiempo litúrgico de la Cuaresma da paso al Triduo Pascual en el que celebramos este misterio, núcleo de la fe cristiana, en el que se manifiesta que para

el cristiano la vida es Cristo. Hemos de conformarnos con Él y con su Evangelio para que nuestra vida cristiana sea auténtica. El cristiano es el hombre *“que ha sido alcanzado por Cristo Jesús”* (cf. Fil 3,12). El apóstol Pablo lo expresaba así: *“Todo lo considero pérdida comparado con la excelencia del conocimiento de Cristo Jesús, mi Señor. Por él lo perdí todo, y todo lo considero basura con tal de ganar a Cristo y ser hallado en él, no con una justicia mía, la de la ley, sino con la que viene de la fe de Cristo y se apoya en la fe. Todo para conocerlo a él y la fuerza de la resurrección, y la comunión con sus padecimientos, muriendo su misma muerte, con la esperanza de llegar a la resurrección de entre los muertos”* (Fil 3, 8-11).

Llamada a la conversión

La Iglesia en este tiempo de Cuaresma nos llama con insistencia a la conversión que “es un acto interior de una especial profundidad, en el que el hombre no puede ser sustituido por otros, ni puede hacerse *reemplazar* por la comunidad”¹. Cristo nos amó y se entregó por nosotros (cf. Gal 2,20), siendo pecadores. “Mira los brazos abiertos de Cristo crucificado, déjate salvar una y otra vez. Y cuando te acerques a confesar tus pecados, cree firmemente en su misericordia que te libera de la culpa. Contempla su sangre derramada con tanto cariño y déjate purificar por ella. Así podrás renacer, una y otra vez”². En estos momentos también Dios, paseándose a la hora de la brisa en el agobio de nuestros afanes, nos pregunta como a Adán *“¿dónde estás? Él contestó: oí tu ruido en el jardín, me dio miedo, porque estaba desnudo, y me escondí”* (Gen 3, 9-10). La conciencia de su desnudez y el miedo ante la presencia de Dios delata su culpabilidad. Adán trata de no culpabilizarse culpando en este caso a Eva. Es una forma de actuar propia de la condición humana, ignorando que “en cada hombre

¹ JUAN PABLO II, *Redemptor hominis*, 20.

² FRANCISCO, *Christus vivit*, 123.

no existe nada tan personal e intransferible como el mérito de la virtud o la responsabilidad de la culpa”³ . También nosotros percibimos nuestra desnudez en la pretensión de ser como Dios en el conocimiento del bien y el mal, y de salvarnos confiando en nuestras fuerzas sin darnos cuenta que la salvación viene de Dios, siendo Cristo quien nos ha redimido.

Volver a la casa del Padre

Necesitamos que Dios nos vista con la túnica de su gracia al volver como el hijo pródigo a la casa del Padre. “Dios no se cansa nunca de perdonar, somos nosotros los que nos cansamos de acudir a su misericordia”⁴ . Para ello es necesario entrar dentro de nosotros mismos y ver donde nos encontramos, intensificar la oración, escuchar la Palabra de Dios y estar vigilantes con el oído a la puerta para que cuando el Señor venga y llame nos encuentre bien despiertos con la lámpara de nuestra fe encendida. Salir al encuentro de Cristo conlleva encontrarse con los demás en los que vemos las llagas de su pasión, “presentes en las nuevas víctimas inocentes de las guerras, los abusos contra la vida, de las múltiples formas de violencia, de los desastres medioambientales, de la distribución injusta de los bienes de la tierra, de la trata de personas en todas sus formas y de la sed desenfrenada de ganancias, que es una forma de idolatría”⁵. A este respecto Jesús nos advertía: “*Mirad, guardaos de toda clase de codicia. Pues aunque uno ande sobrado, su vida no depende de sus bienes*” (Lc 12,15). De manera especial en la Cuaresma la Iglesia nos invita a dar limosna que es una forma de compartir con caridad los bienes con los necesitados y que nos hace más humanos. Nuestra tentación es construir graneros más grandes y almacenar el trigo de la cosecha y los bienes pensando en el bienestar y el confort de uno mismo, sin ser

³ JUAN PABLO II, *Reconciliatio et paenitentia*, 16.

⁴ FRANCISCO, *Evangelii gaudium*, 6.

⁵ FRANCISCO, *Mensaje para la Cuaresma 2020*.

conscientes de que en cualquier momento nos pueden pedir cuentas y olvidando que hemos de ser ricos ante Dios (cf. Lc 12, 18-21).

24 Horas para el Señor

En este camino cuaresmal os recuerdo la celebración de las **24 horas para el Señor**, que tendrán lugar el viernes 20 y el sábado 21 de marzo, dejándonos guiar por las palabras de Jesús a la pecadora: *“Tus pecados te son perdonados”* (Lc 7,48). En la adoración eucarística encontramos también el ambiente propicio para celebrar el Sacramento de la Reconciliación cuya experiencia nos lleva a ser misericordiosos con los demás. Ruego que en las parroquias, en las comunidades religiosas y en nuestros Seminarios se programen momentos de adoración al Santísimo, lectura de la Palabra de Dios y celebraciones penitenciales en el contexto de esta celebración.

¡Buen camino hacia la Pascua! Os saluda con afecto y bendice en el Señor.

+ Julián Barrio Barrio,
Arzobispo de Santiago de Compostela.

Texto en galego

Cristo, morto e resucitado, Misterio do Amor divino

Queridos diocesanos:

O Papa na súa Mensaxe escribe que a Coresma é “un tempo propicio para prepararnos a celebrar co corazón renovado o gran misterio da morte e resurrección de Xesús, fundamento da vida persoal e comunitaria”. O tempo litúrxico da Coresma dá paso ao Triduo Pascual no que celebramos este misterio, núcleo da fe cristiá, no que se manifesta que para o cristián a vida é Cristo. Habemos de conformarnos con El e co seu Evanxeo para que a nosa vida cristiá sexa auténtica. O cristián é o home “*que foi alcanzado por Cristo Xesús*” (cf. Fil 3,12). O apóstolo Paulo expresábo así: “*Mais aínda, todo me parece perda comparado co grande que é coñecer a Cristo Xesús, o meu Señor. Por El tireino todo, e doulle tanto valor coma ao lixo con tal de gañar a Cristo e de vivir nel; non por ter unha xustiza miña propia por cumprir a Lei, senón pola xustiza que se recibe como resposta á fe. Así podereino coñecer a El, experimentar a forza da súa resurrección e solidarizarme cos seus sufrimentos, reproducindo en min a súa morte, para ver de chegar eu tamén á resurrección dos mortos*” (Fil 3, 8-11).

Chamada á conversión

A Igrexa neste tempo de Coresma chámanos con insistencia á conversión que “é un acto interior dunha especial profundidade, no que o home non pode ser substituído por outros, nin se pode facer *substituír* pola comunidade”¹. Cristo amounos e entregouse por nós (cf. Gal 2,20), sendo pecadores. “Mira os brazos abertos

¹ XOÁN PAULO II, *Redemptor hominis*, 20.

de Cristo crucificado, déixate salvar unha e outra vez. E cando te achegues a confesar os teus pecados, cre firmemente na súa misericordia que te libera da culpa. Contempla o seu sangue derramado con tanto agarimo e déixate purificar por el. Así poderás renacer, unha e outra vez”². Nestes momentos tamén Deus, paseándose á hora da brisa no abafado dos nosos afáns, preguntáanos como a Adán “*onde estás? Respondeu: Oínte no xardín, e tiven medo. O verme espido, agacheime*” (Xen 3, 9-10). A conciencia da súa nudez e o medo ante a presenza de Deus delata a súa culpabilidade. Adán trata de non culpabilizarse culpando neste caso a Eva. É unha forma de actuar propia da condición humana, ignorando que “en cada home non existe nada tan persoal e intransferible como o mérito da virtude ou a responsabilidade da culpa”³. Tamén nós percibimos a nosa nudez na pretensión de ser como Deus no coñecemento do ben e o mal, e de salvarnos confiando nas nosas forzas sen darnos conta que a salvación vén de Deus, sendo Cristo quen nos redimiu.

Volver á casa do Pai

Necesitamos que Deus nos vista coa túnica da súa graza ao volver como o fillo pródigo á casa do Pai. “Deus non se cansa nunca de perdoar, somos nós os que nos cansamos de acudir ao seu misericordia”⁴. Para iso é necesario entrar dentro de nós mesmos e ver onde nos atopamos, intensificar a oración, escoitar a Palabra de Deus e estar vixiantes co oído á porta para que cando o Señor veña e chame nos atope ben espertos coa lámpada da nosa fe acesa. Saír ao encontro de Cristo conleva atoparse cos demais nos que vemos as chagas da súa paixón, “presentes nas novas vítimas inocentes das guerras, os abusos contra a vida, das múltiples formas de violencia, dos desastres ambientais, da

² FRANCISCO, *Christus vivit*, 123.

³ XOÁN PAULO II, *Reconciliatio et paenitentia*, 16.

⁴ FRANCISCO, *Evangelii gaudium*, 6.

distribución inxusta dos bens da terra, da trata de persoas en todas as súas formas e da sede desenfreada de ganancias, que é unha forma de idolatría”⁵. A este respecto Xesús advertíanos: “*Atención, gardádevos da cobiza, que por moito que un teña non por iso a súa vida depende dos seus bens*” (Lc 12,15). De maneira especial na Coresma a Igrexa convídanos a dar esmola que é unha forma de compartir con caridade os bens cos necesitados e que nos fai máis humanos. A nosa tentación é construír celeiros máis grandes e almacenar o trigo da colleita e os bens pensando no benestar e o confort dun mesmo, sen ser conscientes de que en calquera momento nos poden pedir contas e esquecendo que habemos de ser ricos ante Deus (cf. Lc 12,18-21).

24 Horas para o Señor

Neste camiño coresmal lémbrovos a celebración das **24 horas para o Señor**, que terán lugar o venres 20 e o sábado 21 de marzo, deixándonos guiar polas palabras de Xesús á pecadora: “*Os teus pecados están perdoados*” (Lc 7,48). Na adoración eucarística atopamos tamén o ambiente propicio para celebrar o Sacramento da Reconciliación cuxa experiencia nos leva a ser misericordiosos cos demais. Rogo que nas parroquias, nas comunidades relixiosas e nos nosos Seminarios se programen momentos de adoración ao Santísimo, lectura da Palabra de Deus e celebracións penitenciais no contexto desta celebración.

Bo camiño cara á Pascua! Saúdavos con afecto e bendí no Señor.

+ Julián Barrio Barrio,
Arzobispo de Santiago de Compostela.

⁵ FRANCISCO, *Mensaxe para a Coresma 2020*.

2.- Carta Pastoral en el Día del Enfermo 2020

“Acompañar en la soledad”

Queridos diocesanos:

Día a día, muchas personas manifiestan el agobio de sentir la soledad que les genera sensación de vacío. El papa Francisco en la Misa de la inauguración del Sínodo de los Obispos sobre la Familia decía: “El drama de la soledad es experimentado por innumerables hombres y mujeres de nuestro tiempo ancianos y niños, viudos y viudas, personas abandonadas por su cónyuge, migrantes y refugiados. La soledad es una de las principales causas de exclusión social. Sólo el amor dado y recibido puede aliviar el sentimiento de soledad. Y en esta clave quien acompaña se siente a la vez acompañado. “Nuestro mundo está enfermo de soledad”. Sólo cuando sentimos que no estamos abandonados, podemos afrontar todo tipo de dificultades.

“Venid a mí”

Jesús nos dice: “*Venid a mí todos los que estáis cansados y agobiados, y yo os aliviaré*” (Mt 11,28). Esta es la clave con que la Iglesia nos propone interpretar la partitura de nuestra vida en los compases de la enfermedad. “Jesús dirige una invitación a los enfermos y oprimidos, a los pobres que saben que dependen completamente de Dios y que, heridos por el peso de la prueba, necesitan ser curados. Jesucristo a quien siente angustia por su propia situación de fragilidad, dolor y debilidad, no impone leyes, sino que ofrece su misericordia, es decir, su persona salvadora. Jesús mira la humanidad herida. Tiene ojos que ven, que se dan cuenta, porque miran profundamente, no corren indiferentes, sino que se detienen y abrazan a todo hombre, a cada hombre en su condición de salud, sin descartar a nadie, e invita a cada uno a entrar en su

vida para experimentar la ternura”¹.

La luz del amor divino

Es esperanzador y consolador pensar que “la luz del amor divino descansa precisamente sobre las personas que sufren, en las que el esplendor de la creación se ha oscurecido exteriormente; porque ellas de modo particular son semejantes a Cristo crucificado... Por grande que sea su sufrimiento, por desfigurados y ofuscados que puedan ser en su existencia humana, serán siempre los hijos predilectos de nuestro Señor, serán siempre de modo particular su imagen”². Benedicto XVI escribió que “Bernardo de Claraval acuñó la maravillosa expresión: Dios no puede padecer, pero puede compadecer. El hombre tiene un valor tan grande para Dios que se hizo hombre para poder compadecer Él mismo con el hombre, de modo muy real, en carne y sangre, como nos manifiesta el relato de la Pasión de Jesús”³.

Cuando Jesús nos dice: “*Venid a mí todos los que estáis cansados y agobiados*”, nos indica que hemos de ser *aliados* de Dios para acompañar a aquellos a los que Jesús miró con compasión y comprometernos en la misión de anunciar la salvación que nos trajo. “La grandeza de la humanidad está determinada esencialmente por su relación con el sufrimiento y con el que sufre... Aceptar al otro que sufre significa asumir de alguna manera su sufrimiento de modo que éste llegue a ser también mío. Pero precisamente porque ahora se ha convertido en sufrimiento compartido en el cual se da la presencia de otro, este sufrimiento queda traspasado por la luz del amor. La palabra latina

¹ FRANCISCO, *Mensaje para la XXVIII Jornada Mundial del enfermo, 11 de febrero de 2020*, 1.

² J. RATZINGER, “*A imagen y semejanza de Dios: ¿siempre? Los enfermos mentales*”: *Intervención en la Conferencia Mundial organizada por el Consejo Pontificio para la pastoral de la salud*, 28 de noviembre de 1996.

³ BENEDICTO XVI, *Spe salvi*, 39.

con-solatio, consolación lo expresa de manera muy bella, sugiriendo un “ser con” en la soledad, que entonces ya no es soledad”⁴.

Curar y cuidar

Haciéndome eco del sentir del papa Francisco, queridos agentes sanitarios, me animo a deciros que no sólo *curéis sino que cuidéis* a los enfermos que están en sus casas o acuden a los hospitales y centros socio-sanitarios que son como la posada a la que los familiares o conocidos de los enfermos, como buenos samaritanos, les llevan para ser sanados. Es necesario no perder esta identidad en vuestra dedicación fomentando la sintonía espiritual que nos descubre a todos que nuestra vida encuentra sentido cuando sabemos vivirla al servicio de los demás.

Aliviar el sufrimiento es una obra de caridad. Negarlo es una ilusión. La soledad que irrita el dolor, lleva en algunos casos a la tristeza y a la depresión, encerrando al enfermo en sí mismo y con su miedo interior. Los cambios sociales en los que nos encontramos, pueden contribuir a esta soledad al ser difícil compaginar los horarios de las visitas a los enfermos con los horarios laborales de los familiares y personas conocidas. La compañía atenúa el dolor. No demos la impresión de que el sufrimiento interior y físico no tiene derecho a la ciudadanía.

A vosotros, queridos enfermos y enfermas, deciros que os tengo muy presentes en mi oración con la intercesión de la Virgen María, salud de los enfermos. Os saluda con todo afecto y bendice en el Señor,

+ Julián Barrio Barrio,
Arzobispo de Santiago de Compostela.

⁴ *Ibid.*, 38.

Texto en galego

“Acompañar na soidade”

Queridos diocesanos:

Día a día, moitas persoas manifestan o abafado de sentir a soidade que lles xera unha sensación valeira. O papa Francisco na Misa da inauguración do Sínodo dos Bispos sobre a Familia dicía: “O drama da soidade é experimentado por innumerables homes e mulleres do noso tempo anciáns e nenos, viúvos e viúvas, persoas abandonadas polo seu cónxuxe, migrantes e refuxiados. A soidade é unha das principais causas de exclusión social. Só o amor dado e recibido pode aliviar o sentimento de soidade. E nesta clave quen acompaña séntese á vez acompañado. “O noso mundo está enfermo de soidade”. Só cando sentimos que non estamos abandonados, podemos afrontar todo tipo de dificultades.

“Achegádevos a min”

Xesús dinos: “*Achegádevos a min todos os que estades cansos e oprimidos, que eu vos aliviarei*” (Mt 11,28). Esta é a clave con que a Igrexa proponnos interpretar a partitura da nosa vida nos compases da enfermidade. “Xesús dirixe unha invitación aos enfermos e oprimidos, aos pobres que saben que dependen completamente de Deus e que, feridos polo peso da proba, necesitan ser curados. Xesús Cristo a quen sente angustia pola súa propia situación de fragilidade, dor e debilidade, non impón leis, senón que ofrece a súa misericordia, é dicir, a súa persoa salvadora. Xesús mira a humanidade ferida. Ten ollos que ven, que se dan conta, porque miran profundamente, non corren indiferentes, senón que se deteñen e abrazan a todo home, a cada home na súa condición de saúde, sen descartar a ninguén, e

convida a cada un para entrar na súa vida para experimentar a tenrura”¹.

A luz do amor divino

É esperanzador e consolador pensar que “a luz do amor divino descansa precisamente sobre as persoas que sofren, nas que o esplendor da creación se escureceu exteriormente; porque elas de modo particular son semellantes a Cristo crucificado... Por grande que sexa o seu sufrimento, por desfigurados e ofuscados que poidan ser na súa existencia humana, serán sempre os fillos predilectos do noso Señor, serán sempre de modo particular a súa imaxe”². Bieito XVI escribiu que “Bernardo de Claraval acuñou a marabillosa expresión: Deus non pode padecer, pero pode compadecer. O home ten un valor tan grande para Deus que se fixo home para poder compadecer El mesmo co home, de modo moi real, en carne e sangue, como nos manifesta o relato da Paixón de Jesús”³.

Cando Jesús nos di: “*Achegádevos a min todos os que estades cansos e oprimidos*”, indícanos que habemos de ser aliados de Deus para acompañar a aqueles aos que Xesús mirou con compaixón e comprometermos na misión de anunciar a salvación que nos trouxo. “A grandeza da humanidade está determinada esencialmente pola súa relación co sufrimento e co que sofre... Aceptar ao outro que sofre significa asumir dalgunha maneira o seu sufrimento de modo que este chegue a ser tamén meu. Pero precisamente porque agora converteuse en sufrimento compartido no cal se dá a presenza doutro, este sufrimento queda traspasado pola luz do amor. A palabra latina *con- solatio*, consolación

¹ FRANCISCO, *Mensaxe para a XXVIII Xornada Mundial do enfermo, 11 de febreiro de 2020, 1.*

² J. RATZINGER, “*A imaxe e semellanza de Deus: ¿sempre? Os enfermos mentais: Intervención na Conferencia Mundial organizada polo Consello Pontificio para a pastoral da saúde*, 28 de novembro de 1996.

³ BIEITO XVI, *Spe salvi*, 39.

expresao de maneira moi bela, suxerindo un “ser con” na soidade, que entón xa non é soidade”⁴.

Curar e coidar

Facéndome eco do sentir do papa Francisco, queridos axentes sanitarios, anímome a dicirvos que non só *curedes senón que coidedes* aos enfermos que están nas súas casas ou acoden aos hospitais e centros socio-sanitarios que son como a pousada á que os familiares ou coñecidos dos enfermos, como bos samaritanos, os levan para ser curados. É necesario non perder esta identidade na vosa dedicación fomentando a sintonía espiritual que nos descobre a todos que a nosa vida atopa sentido cando sabemos vivila ao servizo dos demais.

Aliviar o sufrimento é unha obra de caridade. Negalo é unha ilusión. A soidade que irrita a dor, leva nalgúns casos á tristeza e á depresión, encerrando ao enfermo en si mesmo e co seu medo interior. Os cambios sociais nos que nos atopamos, poden contribuír a esta soidade ao ser difícil compaxinar os horarios das visitas aos enfermos cos horarios laborais dos familiares e persoas coñecidas. A compañía atenúa a dor. Non deamos a impresión de que o sufrimento interior e físico non ten dereito á cidadanía.

A vós, queridos enfermos e enfermas, dicirvos que vos teño moi presentes na miña oración coa intercesión da Virxe María, saúde dos enfermos. Saúdavos con todo afecto e bendí no Señor

+ Julián Barrio Barrio,
Arcebispo de Santiago de Compostela.

⁴ *Ibid.*, 38.

VICARÍA GENERAL

1.- DISPOSICIÓN PARA O ANO 2020

SUMARIO

1. PARTE SACRAMENTAL

1.1. SACRAMENTOS DE LA INICIACIÓN CRISTIANA

1.1.1. BAUTISMO

1.1.1.a. Sacramento do Bautismo de persoas menores de 7 anos

1.1.1.b. Sacramento do Bautismo de persoas maiores de 7 anos

1.1.1.c. Orientacións para a atención pastoral dos católicos orientais en España

1.1.1.d. Bautismo de nenos/as provenientes do estranxeiro e/ou de outras partes de España

1.1.1.e. Comunicación importante

1.1.2. CONFIRMACIÓN

1.1.3. PRIMEIRA COMUÑÓN

1.1. SACRAMENTO DA PENITENCIA

1.1. SACRAMENTO DA EUCARISTÍA

1.1. CELEBRACIÓN EN CAPELAS E/OU PAZOS

1.1. CELEBRACIÓN EN IGREXAS CONVENTUAIS E/OU RELIXIOSAS

1.1. SACRAMENTO DO MATRIMONIO

1.1. CELEBRACIÓN CULTUAIS E LITÚRXCICAS

1.1. ABANDONO DA IGREXA CATÓLICA

2. PARTE ADMINISTRATIVA

2.1. Visita Arciprestal

- 2.1. Atención a parroquias vacantes
- 2.1. Presentación de contas parroquiais
- 2.1. Libretas bancarias co CIF del Arcebispedo
- 2.1. Depósitos de Parroquias
- 2.1. Concesións de axudas e subvenciones
- 2.1. Arquivos parroquiais
- 2.1. Expedición de certificacións, informes, etc.
- 2.1. Instituto de Sustentación do Clero
- 2.1. Xubilación de sacerdotes

3. INTERVENCIÓNS EN CEMITERIOS PARROQUIAIS

- 3.1. Lexislación canónica
- 3.1. Lexislación civil
- 3.1. Conceptos
- 3.1. Problemática recente nalgunhas ampliacións

4. ANOTACIÓN DOS ENTERRAMENTOS NOS LIBROS SACRAMENTAIS

5. CONSERVACIÓN DO PATRIMONIO CULTURAL DA IGREXA

6. OUTRAS DISPOSICIÓNS ANTERIORES

As seguintes disposicións teñen coma finalidade axudar á realización das funcións pastorais e a que os nosos servizos ministeriais sexan prestados en sintonía coas normativas canónicas e litúrxicas; estas disposicións queren ser un elenco que nos axuden durante este ano de 2020 a cumprir con máis fidelidade a nosa misión de pastores para evitar así as rutinas que se puideran ir introducindo co paso do tempo.

1. PARTE SACRAMENTAL

1.1 SACRAMENTOS DA INICIACIÓN CRISTIÁ

O Directorio dos Sacramentos de Iniciación Cristiá, promulgado na nosa diocese o ano 1997, determina con amplitude os principios doutrinais e as disposicións normativas que se deberán ter en conta nas celebracións e nas etapas preparatorias. Aquí explícanse soamente algúns aspectos de máis inmediata aplicación.

1.1.1- SACRAMENTO DO BAPTISMO

1.1.1. a) Sacramento do Bautismo de persoas menores de sete anos.

1.- Preparación. A celebración do sacramento deberá estar precedida dunha preparación dos pais, que tamén se debería ampliar ós padriños. Para iso poden ser útiles: visitas domiciliarias, encontros na igrexa, reunións familiares, entregas de folletos, libros, catecismos, etc. O Ritual do Bautismo de nenos ofrece material para explica-lo “ministerio e as funcións dos pais no bautismo dos fillos”.

2.- Padriños. “Para que a graza bautismal poida desenvolverse é importante a axuda dos pais. Ese é tamén o papel do padriño ou da madriña, que deben ser crentes sólidos, capaces e prestos a axudar ao bautizado, neno ou adulto, no seu camiño da vida cristiá. A súa tarefa é unha verdadeira función eclesial (*officium*). Toda a comunidade eclesial participa da responsabilidade de desenvolver e gardar a graza recibida no bautismo” (Catecismo da Igrexa Católica, n.º 1255). Seguidamente fanse unhas consideracións:

a) Vertente pastoral.- Está ben contemplada nos números 17, 18 e 20 das Orientacións Doutrinais e Pastorais do Ritual do Bautismo de Nenos¹: “o padriño intervén na celebración do

¹ Véxase o “Ritual del Bautismo de Niños”, Orientaciones Doctrinales y Pastorales, Coeditores Litúrgicos, 1970.

Bautismo para profesar, xunto cos pais, a fe da Igrexa na que é bautizado o neno (número 17); “por tanto, é conveniente que o padriño elixido pola familia reúna a xuízo dos pastores, as calidades requiridas para que poida realizar os ritos que lle corresponden” (número 18); “os pais han de tomar en serio a elección de bos padriños para os seus fillos, a fin de que o padriñado non se converta nunha institución de puro trámite e formalismo. Non deben deixarse guiar unicamente por razóns de parentesco, amizade ou prestixio social, senón por un desexo sincero de asegurar ós seus fillos uns padriños que, pola súa idade, proximidade, formación e vida cristiás, sexan capaces de influír, no seu día, de xeito eficaz na educación cristiá daqueles” (número 20).

b) Vertente Canónica.- Está normada no canon 874.1: 1º) Que foxe elixido por quen vai a bautizarse ou polos pais do neno ou por quen ocupe o seu lugar, ou faltando estes, polo párroco ou ministro; e que teña capacidade para esta misión e intención de desempeñala; 2º) cumprise 16 anos, agás que o Bispo diocesano estableza outra idade, ou que, por causa xusta o párroco ou o ministro consideren admisible unha excepción; 3º) sexa católico, estea confirmado, teña recibido xa o santísimo Sacramento da Eucaristía, e leve, ó mesmo tempo, unha vida congruente coa fe e coa misión que vai desempeñar; 4º) non estea afectado por unha pena canónica, lexitimamente imposta ou declarada; 5º) non sexa o pai ou a nai do bautizando. Este mesmo canon no apartado 2 dispón: “o bautizado que pertence a unha comunidade eclesial non católica só pode ser admitido xunto cun padriño católico, e exclusivamente en calidade de testemuño do bautismo”.

Sen embargo, un cristián oriental ortodoxo pode ser padriño, xunto a outro católico, tal como consta no n. 98b do *Directorio para a Aplicación dos Principios e Normas sobre Ecumenismo*, do Pontificio Consello para a Promoción da Unidade dos Cristiáns, marzo de 1993: “Por razón da estreita comunión existente entre a

Igrexa católica e as Igrexas orientais ortodoxas, está permitido que por unha razón xusta se admita a un fiel oriental coma *padriño* ao mesmo tempo que un padriño católico (ou madriña católica) para o bautismo dun neno ou adulto católico, a condición de que se provea de xeito suficiente á educación do bautizado e que sexa recoñecida a idoneidade do padriño.”

c) Aplicacións desde a doutrina para a congruencia coa fe: levar unha vida congruente coa fe significa estar vivindo, publicamente e privadamente, en conformidade coa Doutrina e Moral da Igrexa Católica; é vivir tódalas dimensións existenciais en conformidade coa fe. A este respecto o Prof. José San José Prisco comenta: “Polo que non deberán ser admitidos (coma padriño/madriña) os pecadores notorios e aquelas persoas que provocaron escándalo público pola súa vida ou conduta moral...; parécenos suficiente lembrar o principio xeral de que se trata dun ministerio que esixe a plenitude do testemuño cristián e que as decisións sobre este punto en concreto se deixan para a lexislación particular”, (cfr. El padrino del Bautismo y su recuperación jurídico Pastoral, en Revista Española de Derecho Canónico 61 (2004) 51). As esixencias canónicas e a situación de coherencia de vida afecta a padriño e madriña, non sendo suficiente que as teña só un².

Trátase de recupera-la figura do padriñado para que deixe de ser mera convención social e recobre o sentido relixioso e cristián. É necesario que ó longo do ano o párroco recorde nas exhortacións ós fieis estas condicións que pide a Igrexa e que llelas faga presentes ós pais cando soliciten o bautismo para un fillo.

² Véxanse tamén os Boletíns Oficiais do Arcebispado que a continuación se relacionan, onde se expón de xeito detallado este apartado: novembro 2006, pp. 636-637; xaneiro 2007, pp. 30-32; febreiro 2007, pp. 150-153 e 157-158; xaneiro 2008, pp. 38-39; febreiro 2008, pp. 166-167; xaneiro 2009, pp. 88-89, febreiro 2009, pp. 202-203, xaneiro 2010, pp.45-46; febreiro 2010, pp. 181-182; xaneiro 2011, p. 42, febreiro 2011, p. 163; xaneiro 2012, pp. 40-41; febreiro 2012, p. 154; xaneiro 2013, p. 42; febreiro 2013, p. 150.

d) Verificación da incongruencia de vida nalgúns casos.-

Cando haxa un rumor público de que a persoa proposta para padriño/madriña está levando “unha vida que non é congruente coa fe (católica) e coa misión que vai asumir” (c. 876.1º-3º) procede que o sacerdote actúe coa conveniente delicadeza no diálogo con esa persoa. Á persoa afectada corresponde probar de xeito adecuado a inexactitude deses comentarios. Se persiste a dúbida, o Sr. Cura remitirá a cuestión ao Sr. Vigairo Territorial respectivo ou ao Sr. Vigairo Xeral, por se deciden solicitar outras probas antes de tomar a resolución.

Nota.- Véxase BOA de novembro de 2017, pp. 743-745.

OBSERVACIÓNS:

1ª) Aportar documentación.- De cara a previr situacións anómalas, cómpre que o sacerdote, cando non teña coñecemento directo dos propostos para padriño ou madriña, recabe a presentación das pertinentes certificacións bautismais na Igrexa Católica e asemade solicite testemuño da súa vivencia relixiosa. Procure facer estas peticións coa debida antelación á celebración do bautismo³.

2ª) Evitar situacións equívocas.- Parece ser que nalgunha ocasión, coa finalidade de compracer peticións das familias, algún sacerdote transixe que “*unha persoa que non reúne as condicións requiridas polas disposicións da Igrexa para ser padriño ou madriña, se coloque á beira dos pais e do neófito semellando ser padriño ou madriña*”. Non cabe dúbida que a veracidade do acto sacramental e a necesidade de afastar situacións equívocas para

³ Cfr. BOA de Santiago de Compostela, decembro 2001, pp. 596-597; ídem, novembro 2002, p. 685; ídem, novembro 2003, p. 551; ídem novembro 2005, pp.627-629; ídem novembro 2006, pp. 640-644; ídem novembro 2007, pp. 779-780, ídem novembro 2008, pp.671-676; ídem novembro 2009, pp. 778-779; novembro 2010, pp. 726-727; novembro 2011, pp. 613-614; novembro 2012, pp. 656-657, novembro 2013, pp. 436-437; novembro 2014, pp. 584-621.

os fieis participantes na celebración, esixen que esa forma de actuar sexa rexeitada con total claridade, xa que esta solución atópase fóra das previsións que contempla o c. 874.2.

3ª) Número de padriños/madriñas.- O c. 873 do Código de Dereito Canónico é taxativo e claro neste punto: “Téñase un só padriño ou unha soa madriña, ou un e unha”. Por conseguinte cómpre respectar esta norma e o ministro do sacramento debe rexeitar con claridade aquelas peticións que se lle podan presentar para que admita varios padriños/madriñas. É esta un costume que provén do norte de Europa e de Confesións xurdidas da Reforma do século XVI, pero que non ten consistencia no Dereito Canónico. Para evitar confusións respéctese o normado na observación anterior con relación á colocación do padriño/madriña durante a cerimonia, evitando situacións dubidasas. Tamén recordar que os “padriños” nas vodas non teñen un oficio canónico, senón que son reflexo sociolóxico y e non lles afecta a normativa codicial.

3.- Calendario. Cada parroquia establecerá, conforme ás súas características, un calendario de celebracións, do que debe informar ós fieis, sinalando os días e as horas dos bautismos. Se algunha familia pide outra data ou outra hora distintas das previstas, estúdense con obxectividade e comprensión as razóns aducidas.

4.- Situacións especiais da fe ou vida dos pais. As situacións especiais que aquí se contemplan refírense a aqueles casos nos que os que piden o bautismo para os fillos son pais pouco crentes ou practicantes só ocasionais, ou persoas que viven nunha situación canónica irregular, ou que incluso se manifestan ou declaran non crentes.

Para proceder á celebración do bautismo no contexto destas situacións especiais, a Igrexa debe ter “esperanza fundada de que

o neno vai ser educado na relixión católica; se falta por completo esa esperanza, debe diferirse o bautismo, conforme ás disposicións do dereito particular, facéndolles sabe-la razón ós pais” (c. 868, 1-2º). No diálogo cos pais convén deixar claro que a negativa non é unha sanción nin unha coacción, senón unha invitación a reflectir sobre a incoherencia entre as actitudes ou vida persoal deles e a petición do bautismo para o fillo.

Os nenos son bautizados na fe da Igrexa. Non cabe, logo, negalo bautismo cando existe unha promesa seria dun membro da familia, máxime se ten a conformidade dos pais, ou cando unha persoa cualificada da comunidade asume ese compromiso (cfr. Congregación para a Doutrina da Fe, *Instrución para o Bautismo dos nenos*, de 30 de outubro de 1.980 (cfr. BOA de Santiago de Compostela, xaneiro 1.981, pp. 30-42).

Se acaso algún deles ou os dous, non poden, por fidelidade á propia conciencia, facer profesión de fe, chegado ese momento na celebración, deben gardar silencio. Neste caso, só se lle pide que cando presente o fillo para ser bautizado, prometa seriamente que non se opoñerá a que o fillo sexa educado na fe católica. Sería conveniente que no arquivo parroquial quede proba documental desta promesa asinada polos pais.

En resume: a acollida cordial e o diálogo sereno son presupostos esenciais neste punto. O sacerdote tratará de evitar dous extremos igualmente malos: o dunha permisividade que pasa por todo, e o dunha intransixencia total que se contradí cunha actitude de acollida evanxélica. Se o párroco prevé que o caso é complexo, cómpre que considere esa situación co respectivo Vigairo Episcopal (cfr. *Directorio Diocesano*, nº 6).

5.- Asento bautismal:

a) Situacións irregulares. Nos casos en que non consta

suficientemente o matrimonio canónico dos pais entre si, para que exista a adecuada concordancia entre o asento parroquial e o Rexistro Civil, cómpre que o párroco solicite dos pais que aporten **certificación literal** de nacemento do neno/a expedida polo Rexistro Civil, antes de face-lo asento no libro de bautizados.

b) Adopción. Para aplicar correctamente o canon 877,3 e o Artigo 9 do Primeiro Decreto Xeral da Conferencia Episcopal Española (cfr. BOCEE 1, 1984, 95-113) no referente tanto ó asento dos nenos que no momento de seren adoptados non estaban bautizados, como á modificación do asento bautismal se xa estaban bautizados cando se produciu a adopción, os sacerdotes enviarán á Vigairía Xeral a documentación civil da adopción acompañada dun escrito explicativo desa situación, e ateranse á resolución que dite a Vigairía Xeral. Débese lembrar que os datos da adopción son confidenciais e o acceso ós mesmos debe estar xustificado por quen teña un interese lexítimo, circunstancia que require o permiso escrito do Ordinario do lugar.

c) Inscricións de Bautismos “sen datos de familia”.- Xorden con algunha frecuencia casos de peticións de Bautismo para nenos que foron recibidos por unha familia “en réxime de acollemento familiar”, isto é, sen que haxa unha sentenza firme de adopción. Nestes casos, si o solicita a familia “acolledora” abrírase un expediente en Vigairía Xeral para considerar as diversas posibilidades. O asentamento do Bautismo farase sen reseñar os apelidos da familia “acolledora”, porque aínda non hai sentenza firme de adopción. Celebrado o bautismo, inscribírase no libro correspondente o nome, data de nacemento, lugar de nacemento, data de Bautismo, ministro e padriños da celebración. En nota marxinal farase constar “que este neno/a atópase en réxime de acollemento familiar”. Logo, cando haxa a adopción plena, será tramitado no Arcebispado o correspondente expediente de cara a

“completa-los datos da inscrición bautismal”. Estas advertencias, cómpre darllas a coñecer á familia acollidora.

d) Verificación da data de nacemento.- Coa finalidade de evitar erros de transcrición, procede que, cando os pais soliciten o día do bautismo, o sacerdote que os atenda recabe dos mesmos fotocopia do Libro de Familia ou mellor o certificado literal de nacemento. Deste xeito conservarase a debida harmonía de datos no Rexistro Secular e no Eclesiástico, o que redundará nunha maior seguridade xurídica.

1.1.1. b) Sacramento do Bautismo de persoas maiores de sete anos.

O Boletín Oficial del Arcebispo correspondente ó mes de febreiro do ano 2003, pp. 130-152 (texto en castelán e en galego), recolle as disposicións que conteñen as “**Orientacións para a Iniciación Cristiá de Persoas Maiores de sete anos non bautizadas**”. Estas disposicións contemplan as seguintes situacións: a) Persoas maiores de 18 anos; b) Adolescentes e mozos de 13 a 18 anos; c) Nenos/as entre 7 e 13 anos. Cómpre coñecelo e aplicalo, debendo ser materia de reflexión nos arceprestados.

A LXXXIII Asemblea Plenaria da Conferencia Episcopal Española aprobou o día 26 de novembro de 2004 as “*Orientaciones Pastorales para la Iniciación Cristiana de niños no bautizados en su infancia*”, importante documento que é necesario coñecer de cara a unha correcta aplicación e configuración do catecumenado de nenos non bautizados que sobrepasan os sete anos.

1.1.1.c) Orientacións para a atención pastoral dos católicos orientais en España.

A LXXXI Asemblea Plenaria da Conferencia Episcopal Española na súa reunión celebrada nos días 17-21 de Novembro de 2003 aprobou unhas “ORIENTACIÓNS” de cara a presta-la pertinente atención relixiosa-pastoral ós católicos orientais residentes en España e que teñen dificultades para acceder ós sacerdotes do seu propio rito. Estas disposicións regulamentan a celebración dos sacramentos e, asemade, outras actividades. Dada a mobilidade da xente nos nosos tempos, cómpre que estas “ORIENTACIÓNS” sexan debidamente estudias polos sacerdotes na súas reunións mensuais de cara a facer unha correcta e respectuosa aplicación das mesmas. **O texto atópase publicado no Boletín Oficial deste Arcebispado correspondente ó mes de Decembro do ano 2003, pp. 587-597.**

1.1.1.d. Bautismo de nenos/ás provenientes do estranxeiro e/ou doutras partes de España. Deberanse cumprir os seguintes requisitos:

1.- Solicitude asinada polo pai e a nai: nomes e apelidos; número de DNI ou Pasaporte; lugar de nacemento; parroquia de residencia e nome do Sr. Cura Párroco; obxecto da petición e razóns que presentan para que o bautismo se celebre na parroquia sinalada.

2.- Estado civil: Se están casados: certificación literal do matrimonio, tanto civil coma da Igrexa (caso de haber matrimonio canónico). Se non están casados, achegar Certificado de Vida e Estado (ou similar, se proceden do estranxeiro).

3.- Preparación catequética dos pais: Será impartida na parroquia do seu domicilio e constará mediante unha acreditación do Sr. Cura Párroco desta.

4.- Autorización: o Sr. Cura Párroco do domicilio dos pais dará a autorización para que o bautismo se celebre na parroquia

proposta polos pais do neno/a pertencente á Diocese de Santiago de Compostela.

5.- Padriños: Declaración e proba documental de que os padriños reúnen as condicións que esixe a Igrexa Católica no apartado 1 do c. 874 do Código de Dereito Canónico.

6.- Compromiso: os pais formularán por escrito (ou a parte católica) o compromiso de preocuparse pola formación relixiosa e catequética do neno/a e que non poñerán impedimento para que o fillo/a reciba a catequese cos demais nenos e adolescentes da parroquia.

7.- Párroco ou sacerdote encargado da parroquia na cal se desexa celebrar o bautismo: este sacerdote non comprometerá nin autorizará a celebración dese bautismo mentres non teña a autorización da Vigairía Xeral.

8.- Documentación a Vigairía Xeral.- Toda a documentación salientada nos apartados anteriores estará na Vigairía Xeral do Arcebispo de Santiago de Compostela, polo menos, tres meses antes da data desexada para o bautismo, a cal non será firme ata tanto a documentación non sexa aprobada polo Sr. Vigairo Xeral. Así mesmo, a documentación proveniente tanto do estranxeiro coma doutras partes de España virá legalizada pola Autoridade competente.

1.1.1.e) Comunicación importante. En relación á solicitude destes sacramentos, téñase en conta que tanto para o Bautismo como para a inscrición na Catequese e celebración da Primeira Comunión, as solicitudes deben estar asinadas polos dous proxenitores. Á devandita solicitude débesele achegar a fotocopia do libro de familia (folla dos pais e folla do neno ou nena) ou ben a certificación literal de nacemento do Rexistro Civil e a fotocopia dos DNI. dos proxenitores. Estas solicitudes deben gardarse e

arquivarse nas parroquias coa documentación apuntada.

Cando a patria potestade é compartida, e independentemente de quen teña a garda e custodia, se un dos proxenitores se opón ao Bautismo, á inscrición na Catequese ou á celebración da Primeira Comuñón do seu fillo ou filla, se non é posible que os pais se poñan de acordo, deberán recorrer ao Xulgado, para que sexa o xuíz quen resolva sobre estes temas. Mentres non haxa resolución xudicial, hase de atrasar a celebración destes sacramentos e a inscrición en Catequese.

No caso das Primeiras Comuñóns (de nenos/nenas fillos de pais divorciados) e sobre con quen dos dous celebrará o neno ou nena a súa Primeira Comuñón, hai que recorrer sempre á capacidade de entendemento dos pais e ao ben do menor para que os dous poidan estar presentes ese día. En caso de discordia, deberá cumprirse de maneira rigorosa o disposto no convenio regulador ou resolución xudicial, isto é, o menor pasará ese día co proxenitor ao que lle corresponda.

A Igrexa nunca impedirá a ninguén a súa entrada nun templo sen motivo, polo que ningún pai ou nai, pode negarse a que o outro proxenitor estea presente ese día. Con todo, ante calquera altercado dentro do templo ou durante a celebración, actuarase conforme á lei.

1.1.2 SACRAMENTO DA CONFIRMACIÓN

Idade. O costume da Igrexa de Rito Latino, dende hai séculos, indica “a idade do uso de razón”, como punto de referencia para recibir a confirmación. Non obstante, en perigo de morte, débese confirmar os nenos mesmo se non alcanzaron aínda a idade do uso de razón (*Catecismo da Igrexa Católica*, n.º 1307).

O c. 891 do vixente Código de Dereito Canónico norma que o Sacramento da Confirmación se debe administrar ós fieis **ó redor**

da idade da discreción, a non ser que a Conferencia Episcopal determine outra idade ou aparezan circunstancias de perigo de morte ou outra causa grave.

No desenvolvemento deste c. 891, a Conferencia Episcopal Española establece como idade para recibir-lo Sacramento da Confirmación a situada ó redor dos **14 anos** (cfr. BOCEE 1, 1984, 95-113).

O *Directorio dos Sacramentos da Iniciación Cristiá* da nosa diocese no n.º 3.7, na parte dedicada ao sacramento da confirmación, exprésase así: “non obstante, valorando a realidade e práctica habitual da nosa diocese,” este Directorio propón como momento idóneo para recibir este sacramento entorno aos dezaseis anos, co fin de que o mozo teña oportunidade de adquirir un nivel máis alto de decisión persoal”.

Nota: cando se solicite por parte do párroco a data da confirmación, prestarase especial atención ao seguimento da idade. Nos últimos tempos detectouse certo deixamento no cumprimento do normado sobre a idade.

Preparación. O *Directorio Diocesano* distingue diversos supostos en función dos que procede arbitrala catequese dos confirmandos. Esta catequese debe levar a un meirande crecemento da fe, a unha certa experiencia de oración persoal e comunitaria, a unha vivencia máis intensa da Penitencia e da Eucaristía, sobre todo pola participación na Misa dominical, e a unha axeitada formación da conciencia moral e do compromiso social. Para que esta preparación sexa máis profunda, convén que se imparta ó longo de dous cursos. E, salvo situacións de persoas maiores que foron quedando “descolgadas” de celebracións anteriores, debe evitarse a preparación en forma de “cursiños acelerados”. Considérese, non obstante, como preparación normal, a descrita polo *Directorio Diocesano* (cfr. *Directorio Diocesano*, nº 3.6).

Téñase especial coidado en integra-los mozos confirmados en grupos xuvenís para proseguir o seu crecemento na fe e incorporalos a diversas tarefas pastorais e apostólicas.

Lugar. O lugar propio da celebración deste sacramento é a igrexa parroquial na que o confirmando recibiu a preparación. Se esta preparación se quere levar a cabo en algún Colexio da Igrexa Católica ou de tipo confesional e desexen celebra-lo sacramento nas dependencias do mesmo, deberán solicita-la oportuna autorización ó respectivo Vigairo Territorial, especificando o modo e o tempo da celebración así como a conexión coa parroquia do confirmando. Esta autorización debe ser solicitada antes de comeza-la preparación e no desenrolo da mesma serán tidos en conta os criterios subliñados no *Directorio Diocesano da Iniciación Cristiá* e mailas indicacións provenientes da parroquia.

Padriños. Os padriños dos confirmandos deberán reuni-las mesmas cualidades relixioso-morais que se esixen para seren padriños no bautismo. É conveniente que os párrocos traten de coñecer coa debida antelación os “padriños propostos” para evitar sorpresas desagradables de última hora. Procedería ir institucionalizando unha preparación catequética para pais e padriños dos confirmandos, así como a información ós confirmandos xa no empezo da preparación con total claridade acerca das condicións ou requisitos do vixente Ordenamento Canónico para ser padriños neste sacramento. Ler con atención a observación 3ª nos padriños do Bautismo.

De cara a previr situacións anómalas, cómpre que o sacerdote, cando non teña coñecemento directo dos propostos para padriño ou madriña, recabe a presentación das pertinentes certificacións bautismais na Igrexa Católica. Procure facer esta petición coa debida antelación á celebración da confirmación⁴. O canon 876, cando no se constata o asentamento,

⁴ *Id.*

norma o procedemento para probar a recepción do mesmo. Nesta situación acudir a Vigairía Xeral e facer o pertinente expediente declarativo. Non son suficientes avais os testemuños dalgúns sacerdotes manifestando “que el ten a certeza moral do feito da Confirmación”.

Ministro. Cómpre recordar que na Igrexa Católica de **rito latino** só o Bispo é ministro ordinario do sacramento da confirmación (c. 882 do vixente CIC); para que poida administrar este sacramento **un presbítero** necesita ter unha facultade especial que é concedida ou polo propio **dereito** ou ben pola **autoridade competente**. No **primeiro** caso, o dereito contempla estas tres posibilidades: a) **presbítero equiparado ó Bispo diocesano**, a tenor do c. 381 cos seus concordantes; b) presbítero que por razón do seu cargo ou **por mandato do Bispo** administra o sacramento do Bautismo a un que sobrepasou a idade da infancia ou é admitido á plena comunión da Igrexa Católica cando foi bautizado noutra Igrexa ou Confesión cristiá; c) atoparse un **fregués ou un fiel en perigo de morte**. No **segundo** caso, concede esta facultade a autoridade competente a algún o algúns presbíteros (p. e., na nosa diocese teñen esta facultade os Vigairos Episcopais perante o tempo que desempeñen este oficio canónico). Fóra das situacións anteriores o presbítero, aínda que sexa o párroco, non pode administra-la confirmación (cfr. tratamento deste apartado exposto mais longamente no BOA de Santiago de Compostela, decembro 2000, pp. 642-643).

Suplencia de preparación doutrinal. Aqueles confirmandos que non cursaron Formación Relixiosa Católica nos seus estudos deberán suplir esa carencia de formación doutrinal cunha preparación máis intensa e prolongada no tempo antes de seren admitidos á recepción do Sacramento da Confirmación.

Documentación. Procuren os párrocos recadar documentación

suficiente do bautismo daqueles que non foron bautizados na propia parroquia e non admitan fregueses doutras parroquias, a non ser que fosen presentados polos párrocos respectivos e teñan recibido a preparación axeitada (cfr. BOA de Santiago de Compostela, decembro 1996, p. 682; ídem, decembro 1997, p. 596).

1.1.3. PRIMEIRA COMUÑÓN

A catequese de preparación para a Primeira Eucaristía é unha etapa importante na educación na fe do neno. Por iso non debe ser contemplada como un momento illado na vida, senón que debe ser inserida no proceso continuo de maduración da fe.

En relación a admisión do neno ou da nena para recibir este sacramento téñase en conta as indicacións que aparecen no número 1.1.1.e) destas Disposicións.

Idade. Respectando o normado nos cc. 913, 1 e 914 do vixente Código, o noso *Directorio Diocesano* recomenda celebrar a primeira Eucaristía **ao redor dos 8-9 anos**. (cfr. *Directorio Diocesano* nº 3.2. e). A celebración da Primeira Comuñón a idade temperán terá moi en consideración a vivencia da fe por parte dos pais.

Non é razón suficiente para adiantar ou retrasa-la participación nos Sacramentos o desexo familiar de que o reciban ó mesmo tempo varios irmáns. Cando se dea esta circunstancia é preferible que o irmán maior espere polo máis pequeno, se isto se pode facer sen grave prexuízo para a familia, pois cada neno convén que acceda á Primeira Eucaristía no momento máis oportuno do proceso de maduración da propia fe.

Preparación. A preparación catequética previa debe durar ordinariamente ao menos, dous cursos, con preferencia a que fosen tres. Durante ela hásele de facilitar ó neno unha meirande conciencia de inserción na parroquia e a necesaria continuidade da catequese no proceso global do crecemento cristián. Esta etapa

da preparación é unha boa ocasión para lembrarllles ós pais a súa misión e a súa responsabilidade como educadores primeiros da fe dos fillos e para animalos a que eles mesmos sexan os catequistas, sempre que teñan a preparación axeitada. Con relación á duración e ós contidos véxase *Directorio Diocesano...* nº 3.2.

O párroco determinará a idade do comezo da preparación catequética e deixará constancia disto na propia ficha de inscrición.

3.- Lugar da celebración. O lugar propio da celebración, así coma da preparación, é a parroquia na que vive o neno e seguirá, mentres resida nela, celebrando a fe de xeito habitual. Os colexios confesionais e os da Igrexa Católica han de animar ós seus alumnos e ós pais a que participen nas súas respectivas parroquias na catequese da infancia e na celebración dos primeiros sacramentos.

4.- Admisión á Primeira Comunión de nenos/as provenientes doutras parroquias.- Se por circunstancias especiais os pais queren que o seu fillo celebre a primeira comunión **noutra parroquia**, é necesario que se cumpran os seguintes requisitos:

a) Antes de acepta-la petición desa familia, o sacerdote da parroquia elixida debe poñer de modo inmediato ese feito en coñecemento do párroco da freguesía na que ese neno/a está asistindo á catequese, recabando o pertinente informe acerca da preparación e madurez humana e relixiosa do neno/a, coa constancia de que foi bautizado na Igrexa Católica.

b) O sacerdote da parroquia elixida, ademais de aplicar a ese neno/a os criterios programáticos que el ten nesa parroquia, debe respectar estritamente os cursos catequéticos sinalados na parroquia de orixe e os criterios comúns vixentes nela. O incumprimento deste punto conleva unha indebida intromisión nas actuacións pastorais do sacerdote elixido na parroquia do

domicilio dese neno/a, e pode chegar a crear enfrontamentos con algúns fregueses.

c) O sacerdote da parroquia elixida debe manifestar xa no primeiro momento con toda claridade e precisión os puntos anteriores cando a familia solicitante lle pida a celebración da primeira comunión, e non facelo nas vésperas da cerimonia ocasionando entón a esas persoas serios prexuízos.

5.- Situacións especiais. A carencia de actitudes claras e moitas veces pouco coherentes nalgúns bautizados que piden a Primeira Comunión para os fillos, fai difícil discernir entre o que é fe persoal e o que é costume social. Nestas circunstancias, o sacerdote acollerá sempre a persoa que pide o sacramento, procurará escoitala con espírito aberto e estará máis disposto a completa-lo que falta que a esixir lo sen ofrecer axuda. Nos casos máis difíciles debe contrastar o seu proceder cos outros sacerdotes do arceprelado e co Vigairo Episcopal respectivo.

6.- Fillos de emigrantes. Os pais emigrados, coincidindo co período de vacacións na súa parroquia, adoitan pedir ó párroco da freguesía de orixe que os fillos poidan facer alí a Primeira Comunión. No diálogo que se establece convén que este párroco recomende a eses fregueses que os nenos fagan a Primeira Comunión cos seus compañeiros de clase e de catequese na parroquia onde residen habitualmente. Os cregos poden acceder á petición, sempre que lles conste por escrito que recibiron a axeitada preparación na parroquia de residencia e tomen parte na preparación inmediata que se organice na parroquia vacacional. Téñase presente que tanto estas normas coma outras deben ser interpretadas e aplicadas respectando sempre os dereitos que a lexislación xeral da Igrexa lles recoñece, neste caso segundo o c. 913,1. As programacións parroquiais deben estar enmarcadas dentro das normas do dereito común e do dereito diocesano, e

deben ser comunicadas ós fieis coa debida antelación.

7.- Comunión de nenos discapacitados. Débese coidar con especial sensibilidade o achegamento ós nenos afectados destas minusvalías, prestándolles con delicadeza a catequese axeitada ás súas posibilidades, e tendo en conta que o Sacramento é un don de Deus expresivo tamén do amor da Igrexa a estes fillos seus.

8.- Documentación. Ao mesmo tempo que se inscribe o neno na catequese, procede pedirlle aos pais a partida de bautismo ou documento suficientemente válido. A actual mobilidade da poboación, a aparición de familias descoñecidas na parroquia e o feito de que van quedando moitos nenos sen bautizar, fai necesario toma-las debidas precaucións.

1.2 SACRAMENTO DA PENITENCIA

“Os que se achegan ó sacramento da Penitencia obteñen da misericordia de Deus o perdón da ofensa a El feita e a reconciliación coa Igrexa, a que feriron pecando, e que colabora á súa conversión coa caridade, co exemplo e as oracións” (LG 11, e *Catecismo da Igrexa Católica*, n.º 1423).

a. Celebración ordinaria da Penitencia. De conformidade co c. 960 e a praxe da Igrexa, *“a confesión individual e íntegra e a absolución constitúen o único modo ordinario polo que un fiel consciente de que está en pecado grave se reconcilia con Deus e coa Igrexa. Só a imposibilidade física ou moral exclúe esa confesión. Neste caso a reconciliación pódese obter tamén por outros medios”*.

É obriga dos pastores, en relación cos fieis que teñen encomendados, oílos en confesión, por si ou por outros, sinalando para iso días e horas que resulten asequibles para os fieis, dándose prioridade na celebración, sempre que sexa posible, á *fórmula B* do Ritual do Sacramento da Penitencia.

O tempo de Coresma é o máis axeitado para celebrar o sacramento da Penitencia. Convén, por tanto, ofrecerlles ós fieis medios máis abundantes para participaren no Sacramento da Reconciliación. A forma tradicional dos chamados “Preceptos pascuais”, adaptada á fórmula B do ritual, é dicir, mediante Celebracións Penitenciais comunitarias con confesión e absolución individual, segue sendo un medio sumamente válido para ofrecerlles ós fieis esta participación no Sacramento. Para iso organicense os sacerdotes das distintas zonas e arciprestados, de xeito que estas celebracións poidan contar co número suficiente de cregos. Da mesma forma deben aproveitar outros tempos litúrxicos tales como o Advento e celebracións especiais da Parroquia.

Lugar da celebración. “O lugar propio para oír confesións é unha Igrexa ou oratorio” (c. 964.1). Desta forma a reconciliación con Deus e coa Igrexa celébrase no lugar no que se reúne a comunidade cristiá no nome da súa fe para acoller na celebración litúrxica o encontro co Señor misericordioso.

O art. 7 do Segundo Decreto Xeral da CEE recórdanos: “De conformidade co establecido no c. 964.2, nas igrexas e oratorios existirá sempre en lugar patente o confesionario tradicional, que poidan utilizar libremente os fieis que así o desexen. Existirá, ademais, na medida en que, por razóns de espazo, se poida facer así, a sede alternativa prevista no canon, para tódolos fieis que expresamente a pidan e que ha de estar reservada en exclusiva para este ministerio. En canto á forma concreta, deberanse ter en conta as condicións de cada lugar e as directrices diocesanas sobre arte sacra e liturxia, garantindo, en todo caso, tanto a facilidade e a reserva do diálogo entre o penitente e o confesor coma o carácter relixioso e sacramental do acto” (cfr. BOCEE 2, 1985, p. 62).

Procurarán os párrocos e reitores de igrexas ter debidamente

limpa e conservada a sede penitencial, de xeito que o fiel poida percibir así a manifestación do signo que nos invita ó encontro con Cristo no sacramento do perdón.

b. **A absolución xeral.** A absolución xeral non se pode dar a varios penitentes á vez sen previa confesión individual (c. 961), a non ser que ameace un perigo de morte ou haxa unha necesidade grave, correspondéndolle ó Bispo diocesano xulgar se esas condicións de necesidade grave se dan (c. 961.2). A Conferencia Episcopal Española sinalou que “no conxunto do seu territorio non existen casos xerais e previsibles nos que se dean os elementos que constitúen a situación de necesidade grave na que se poida facer uso da absolución xeral” (cfr. BOCEE 6, 1989, p. 59). No caso de que se dese algunha das circunstancias que requiran a Absolución sacramental colectiva, débese ter en conta que entre as cautelas requiridas hai que lembrar particularmente o seguinte:

1) A imposibilidade de recibir a absolución sacramental válida por parte dos que, tendo pecado gravemente, non están dispostos a reparar os danos causados ou a cambiar de vida.

2) Tamén cómpre recordar a esixencia que norma o c. 962 para que un fiel reciba VALIDAMENTE a absolución sacramental dada a varios fieis á vez: **“requírese non só que estea debidamente disposto, senón que se propoña á vez facer no seu debido tempo confesión individual de tódolos pecados graves que nas presentes circunstancias non puido confesar dese modo”**. Recordemos: isto é para validez da absolución sacramental dos pecados graves, que logo complementa un pouco máis o c. 963 no referente ó tempo, normando, así mesmo, que non se poderá participar noutra absolución sacramental xeral se non se acercou ese fiel á confesión individual, “sempre que non se interpoña causa xusta” (c. 963 in fine), polo que, o propósito da confesión individual ó seu debido tempo é necesario para a validez desa

absolución. Neste mesmo senso pronunciouse o Consello Pontificio para a Interpretación dos Textos Lexislativos o ano 1996: como requisito para a validez desa absolución xeral “requírese, ademais das disposicións necesarias para a confesión no modo ordinario, o propósito de confesar de maneira individual tódolos pecados graves que non se puideron confesar a causa do estado de grave necesidade” (cf. *Ius Ecclesiae* 9 (1997), pp. 818-821, nº 5). Non cabe dúbida que o confesor que dirixe unha absolución xeral ten a obriga grave de informar adecuadamente ós fieis dos requisitos que contempla a vixente lexislación canónica, sobre todo nos aspectos que se refiren á validez das confesións posteriores.

3) Firme o propósito requirido no c. 962.1 e tendo o fiel as debidias disposicións, o pecado grave perdoado nunha absolución xeral queda perdoado de forma directa e total, pero subsisten graves obrigacións que o fiel debe satisfacer posteriormente: cumpri-la penitencia imposta e manifestar nunha confesión íntegra os pecados que non foi posible manifestar na confesión xeral, e isto, antes de recibir outra absolución xeral (cf. J. Manzanares, “*Comentario ó c. 962, en CIC Salamanca*”).

O cumprimento desta norma grava seriamente a conciencia do sacerdote, xa que se trata dun dos seus ministerios fundamentais, pois este terceiro rito de reconciliación non se pode contemplar coma unha alternativa á vía ordinaria. A confesión individual e íntegra non só é un deber “senón tamén un dereito inviolable e inalienable, ademais dunha necesidade da alma” (cfr. *Reconciliación e Penitencia*, nº 33). “Nada podería perdoar a Igrexa sen Cristo: nada quere perdoar Cristo sen a Igrexa. Nada pode perdoar a Igrexa, senón ó que se arrepiñe, ou sexa, ó que foi tocado por Cristo. Nada quere manter perdoado Cristo ó que despreza a Igrexa” (cfr. Beato Isaac, abade do mosteiro de Stella,

Sermón 11, *Segunda Lectura do Oficio de Lectura do Venres da Semana XXIII do Tempo Ordinario*)

ADVERTENCIAS IMPORTANTES:

Primeira.- O Boletín Oficial do Arcebispado de Santiago de Compostela correspondente ao mes de maio do ano 2002, pp. 413-420, publica a “**Carta Apostólica do Papa Xoán Paulo II en forma de Motu Proprio *Misericordia Dei* sobre algúns aspectos da celebración do Sacramento da Penitencia**”. Estamos, pois, ante unha interpretación auténtica feita polo propio Lexislador no que se refire á concretización do canon 961 polo que respecta á absolución xeral.

Segunda.- “**Xulgar se as condicións requiridas se dan segundo o c. 961.1,2º non corresponde ao confesor, senón ao Bispo diocesano**” (cf. c. 961.2 e *Misericordia Dei*, nº 5). Avaliadas as circunstancias existentes na nosa diocese e tendo en conta a súa organización pastoral e a posibilidade dos fieis de acercarse ó sacramento da Penitencia mediante a confesión individual, o Señor Arcebispo declarou que non existen casos nos que se dean os elementos que constitúen a “situación de necesidade grave”, a tenor do normado no nº 4 do documento *Misericordia Dei*. Polo que na nosa diocese non se pode facer uso da absolución xeral ou colectiva.

Terceira.- Asemade, tamén “**se reproba calquera uso que restrinxa a confesión a unha acusación xenérica ou limitada só a un ou máis pecados considerados máis significativos. Por outra banda, tendo en conta a vocación de tódolos fieis á santidad, recoméndaselles confesar tamén os pecados veniais**” (cf. *Misericordia Dei*, nº 3).

1.3 SACRAMENTO DA EUCARISTÍA

a) **Misa pro populo.** A teor do c. 534, o párroco está obrigado a aplicar a Misa polo pobo que ten encomendado tódolos domingos

e festas de precepto. Por esta celebración non debe percibir estipendio ningún. Cando un mesmo sacerdote rexenta varias parroquias cumpre esta obriga ofrecendo unha soa misa por tódalas parroquias encomendadas, e pode percibir estipendio pola segunda Misa que celebre (cfr. Comunicaci3ns 15, 1983, pp. 200-201).

Esta norma vale tam3n cando varios sacerdotes rexen solidariamente varias parroquias: de conformidade co c. 543 un s3 aplica a intenci3n por t3dalas parroquias, e os sacerdotes do equipo concretar3n co moderador a orde segundo a cal ir3n eles aplicando pro populo. Neste apartado debemos lembrar que xa hai tempo cesou na nosa diocese a dispensa que reduc3a a aplicaci3n da Misa pro populo a un s3 d3a ao mes.

b) N3mero de misas ao d3a. O c. 905.1 disp3n que non 3 l3cito a un crego celebrar m3is dunha misa ao d3a. Desta norma except3anse: o d3a de Nadal e a Conmemoraci3n dos Fieis Defuntos, nos que se poden celebrar tres Misas, e o Domingo de Resurrecci3n, se celebrou ou concelebrou a Vixilia Pascual, tam3n cando se concelebra co Bispo diocesano, ou na Misa conventual, ou en reuni3ns sacerdotais.

3 absolutamente reprobable a celebraci3n de “misas encadeadas”, 3 dicir, as celebradas polo mesmo sacerdote sen sa3r do altar, enlazando unha misa coa seguinte. A dignidade do sacrificio eucar3stico e a debida consideraci3n que se lles debe 3s fieis prohiben esta corruptela.

Rec3rdaselles tam3n aos p3rrocos a improcedencia de ter Misas cantadas os domingos e festivos, con cambio do horario habitual, para compracer petici3ns dalgunha familia particular.

O Ordinario pode conceder, que, con causa xusta, un sacerdote celebre d3as veces no d3a, e incluso, cando o esixe unha necesidade pastoral, tres veces os domingos e festas de precepto

(c. 905.2). A mera petición ou encargo particular dunha Misa, non é, en ningún caso, razón suficiente para a binación. Non está permitida a celebración de catro Misas a non ser co permiso especial da Santa Sé, aínda que se celebre en domingos ou festivos. “Enténdese que contan coa autorización do Prelado para binar nos días feriados e para celebrar tres Misas os domingos e festivos de precepto, tódolos sacerdotes con cura de almas que rexentan unha parroquia cun considerable número de fieis ou dúas ou máis parroquias, así mesmo, tódolos sacerdotes con cura de almas cando teñan de celebrar a Misa das vodas, exequias e aniversarios. En tódolos demais casos e sempre que se trate dunha cuarta Misa os días de precepto, ha de solicitarse expresamente o oportuno permiso do Ordinario” (cfr. Decreto sobre a actualización dos Aranceis e Normas Litúrxicas, en BOA de Santiago de Compostela, 1980, p.48).

Ante a escaseza de sacerdotes, urxe unha organización máis racional do número e dos horarios das Misas nas parroquias e noutros lugares de culto, principalmente nas cidades e nas parroquias grandes con abundancia de clero, así coma unha meirande dispoñibilidade dos sacerdotes que non teñen ministerio parroquial ou outro compromiso semellante. Neste punto resulta de suma utilidade ler de novo os apartados b), c), d) da Disposición Transitoria das “Normas para a provisión do oficio parroquial” na nosa diocese (cfr. BOA de Santiago de Compostela, 1993, pp. 248-249). Convén regular aquelas Misas que non están xustificadas por un verdadeiro motivo pastoral ou que figuran como simple elemento integrante ou decorativo dalgunhas festas, máxime se as piden para seren celebradas fóra de lugar sagrado.

c) Acumulación de intencións na concelebración da Misa exequial ou outra semellante. Igualmente non é admisible o costume, que parece introducirse nalgunhas parroquias da

diocese, consistente en que con ocasión dun funeral ou doutros actos concelebran co párroco algúns dos sacerdotes asistentes para facer presentes outras intencións usuais alí, tales como “Misa de ánima”, “Misa de entrada” ou de “chegada”, “Misa de confraría”, etc. Este modo de actuar preséntase como unha forma puramente pragmática, carente de fundamentación teolóxica e pastoral, con independencia de que por esa segunda Misa concelebrada non se podería percibir estipendio ningún (c. 951.2). “Entre a Misa e o sacrificio redentor de Cristo existe unha identidade non só específica senón numérica, o que supón que non hai moitos sacrificios senón moitas presenzas do mesmo sacrificio” (cfr. J.A. Abad Ibáñez y M. Garrido Boraño, *Iniciación a la Liturgia de la Iglesia*, p. 413).

Celebracións dominicais e festivas en ausencia do Presbítero. A Congregación para o Culto Divino publicou o 2 de xuño de 1988 un “Directorio para as celebracións dominicais en ausencia de presbítero”, que foi reeditado no 2007. A carencia de sacerdotes, sobre todo no mundo rural, motivará que se vaia implantando esta modalidade pastoral, que ten por finalidade facer un esforzo para que o domingo siga conservando o seu carácter sagrado e relixioso como Memorial do Señor Resucitado. Naquelas zonas onde sexa necesario establecer estas Celebracións, o sacerdote responsable acudirá ó Bispo diocesano para recibirlas oportunas instrucións. Os párrocos non teñen facultades para establecer pola súa conta estas Celebracións. “Para animar as mencionadas celebracións o fiel non ordenado deberá ter un mandato especial do Bispo, quen determinará as oportunas indicacións acerca da duración, lugar, as condicións e o presbítero responsable” (cfr. *Instrucción sobre algunhas cuestións encol da colaboración dos fieis laicos no sagrado ministerio dos sacerdotes*, Art. 7). Tamén lembrar aquí que Mons. Jesús Fernández González, Bispo Auxiliar de Santiago de Compostela,

publicou un interesante estudo sobre *Vivir de la Eucaristía. Las celebraciones dominicales en ausencia de presbítero*. Está editado no ano 2012 en PPC.

Misas colectivas ou plurintencionais. No BOA de Santiago de Compostela correspondente ó mes de abril do ano 1991, pp. 160-164, inclúese o Decreto promulgado pola Congregación para o Clero o 22 de Febreiro de 1991 sobre as denominadas “MISAS COLECTIVAS”.

De conformidade con este Decreto dispónse:

Estas Misas colectivas soamente se poden celebrar dous días cada semana na mesma igrexa, indicando publicamente o lugar e a hora da celebración.

Os fieis deben estar previamente advertidos desta acumulación de intencións e de estipendios, e manifestaren eles mesmos a súa conformidade.

O sacerdote que celebre a Misa aplicándoa simultaneamente por diversas intencións e teña recibido unha ofrenda dos fieis por cada unha delas, soamente deberá percibir como estipendio a cantidade sinalada na diocese para as chamadas Misas manuais, que na actualidade son 10 €. **A cantidade restante será remitida á Curia Diocesana, que a distribuirá da seguinte forma: o 50% para ingresar na Colecturía Diocesana e o outro 50% para os fins específicos do Instituto de Sustentación dos Clérigos (ISC).** A aplicación deses estipendios a outras finalidades necesita a autorización do Sr. Arcebispo.

A tenor do art. 5 do citado Decreto, aqueles sacerdotes que reciben gran número de ofrendas para intencións particulares e que non as poden cumprir persoalmente dentro do ano, en lugar de rexeitalas (e podemos dicir tamén, en vez de forza-la acumulación de intencións), frustrando así a pía vontade dos oferentes e apartándoos do seu bo propósito, débennllelas pasar a

outros sacerdotes. Isto requirirá a oportuna advertencia do crego e a libre aceptación dos fieis.

“Aos Bispos diocesanos, principalmente, incumbe o deber de dar a coñecer con prontitude e claridade estas normas ós cregos tanto do clero secular coma do relixioso, pois son obrigatorias para todos e deben preocuparse de que sexan observadas” (Art. 6).

Finalmente, a debida coordinación pastoral da zona reclama que a celebración destas Misas colectivas non se implante sen estudar seriamente a cuestión cos párrocos e reitores de igrexas do arciprestado. Recomendáselles aos Sres. Arciprestes axuden a cumprir fielmente o determinado no Decreto da Congregación para o Clero.

NOTA: Encarécese aos sacerdotes que atenden varias parroquias procuren compracer as peticións dos seus fregueses coa finalidade de respectar o seu dereito a ofrecer intencións particulares. Este dereito dos fieis veríase limitado na práctica “se o sacerdote que vai un ou dous días á semana a cada parroquia aplica soamente intencións de misas colectivas”.

Estipendio das Misas binadas e trinadas. Pódese recibir estipendio pola Misa que se celebra ou concelebra (c. 945.1). Hase de aplicar unha Misa distinta por cada intención (c. 948). Nesta materia hase de evitar incluso a máis leve aparencia de comercio (c. 947). Tan só pode reservar o sacerdote para si un estipendio no día, a excepción do día de Nadal (c. 951.1.). A Igrexa, pois, non só aproba senón que “promove a práctica do estipendio” (Paulo VI, *Firma in traditione*, de 13 de xuño de 1.974).

O sacerdote que celebra máis dunha misa, aplicándoas por estipendio, só pode quedar con un, e debe destinalos demais ós fins determinados polo Ordinario (c. 951.1). De conformidade coas normas diocesanas, os estipendios das Misas binadas e trinadas, débense entregar na Curia Diocesana onde se destinarán

ó Fondo Común Diocesano, de conformidade co artigo 3.d) do Regulamento (cfr. BOA de Santiago de Compostela, 1983, p. 341). Así mesmo, por razóns de molestias e gastos de desprazamento, pódense quedar co 50% de cada un destes estipendios os párrocos e cregos que teñan que celebrar unha segunda ou unha terceira Misa en parroquia distinta da localidade de residencia. Por unha segunda misa concelebrada non se pode recibir estipendio baixo ningún concepto. (c. 951.2).

Misas vespertinas e actividades pastorais. O c. 1248.1 dispón: “Cumpre o precepto de participar na Misa, quen asiste a ela, onde se celebre nun rito católico, tanto o día da festa como o día anterior pola tarde”. Ampliando o espazo temporal que ofrece o c. 202.1 (segundo o cal o día conta desde a medianoite á medianoite), o calendario romano lémbra-nos que “a celebración do domingo e das solemnidades empeza na tarde do día anterior”. Para axudar a concretar cando se pode chegar a considerar ese tempo vespertino, o “día anterior pola tarde”, a comisión redactora do vixente CIC manifestou: “Expresamente emprégase unha fórmula xeral para evitar casuísmos e ansiedades. Con toda certeza cúmprese co precepto mediante a participación en calquera Misa do sábado pola tarde” (cfr. Relatio, 227). Lémbra-selles ós sacerdotes que, inculquen ós fieis a garda e conservación do sentido sagrado do domingo, ofrecendo o sábado a celebración da Misa propia do domingo ou do día festivo, coa homilía e a oración dos fieis, dándolle o ton festivo que relembre o domingo. Certamente resulta difícil de comprender que as Misas celebradas nas “horas do mediodía e inmediatamente despois” poidan ser consideradas como celebradas “o día anterior pola tarde”.

A nosa diocese ten unha moi fermosa e rica tradición catequética. Na memoria de todos os sacerdotes diocesanos están os nomes de beneméritos catequetas que nos serven de estímulo.

Por iso, coa finalidade de poder atender á celebración digna das Misas vespertinas e vigoriza-la formación catequética-relixiosa de tódolos membros do Pobo de Deus, así como atender a moitas outras actividades pastorais (reunións de grupos, ensaios, etc.), É NECESARIO DEIXAR LIBRES AS TARDES DOS SÁBADOS NON OCUPÁNDOAS CON ANIVERSARIOS OU ACTOS SIMILARES CELEBRADOS COA ASISTENCIA DE CREGOS DE FÓRA DA PARROQUIA, para que uns e outros se poidan dedicar ás actividades sinaladas. Ese foi tamén o criterio maioritario dos membros do Consello Presbiteral en varias reunións.

Programación de misas dominicais e festivas.- Ante a escaseza de sacerdotes, e coa finalidade de que as igrexas parroquiais non se vexan privadas da presenza dun sacerdote que celebre a Eucaristía dominical, cómpre facer as programacións que resulten axeitadas naquelas freguesías do mundo urbano que dispoñan de varios sacerdotes. O nº 35 da Carta Apostólica “Dies Domini” do Papa Xoán Paulo II, de 31 de maio de 1998, lémbra-nos que “...no domingo, día da asemblea, non han de fomentarse as misas para grupos pequenos...” (cfr. BOA de Santiago de Compostela, agosto-setembro 1998, pp. 401-458); o motivo fundante é dobre: a) que ás asembleas parroquiais non lles falte o ministerio sacerdotal; b) salvagardar e promove-la unidade da comunidade eclesial. Para colaborar nesta urxencia somos invitados na nosa diocese tanto os sacerdotes diocesanos coma os sacerdotes relixiosos, de cara a que nas nosas parroquias, por sinxelas que sexan, poida seguir conservándose a celebración da Eucaristía nos domingos e nos días de precepto.

1.4. CELEBRACIÓNS EN CAPELAS DE PAZOS E/OU CASAS SOLARIEGAS

A celebración do matrimonio canónico terá lugar de modo ordinario nos templos parroquiais como determina a vixente lexislación canónica contida no c. 1.118 en relación co c. 1.115 e concordantes. O mesmo afecta á celebración doutros sacramentos.

Dada a frecuencia con que chegan peticións de parellas que solicitan celebrar a cerimonia relixiosa en capelas privadas, sexan ou non anexas a pazos, casas solariegas de turismo rural, etc. recórdase o apartado 3º das normas vixentes na Diocese desde o un de xaneiro de dous mil cinco: “se algún familiar do titular da capela, en grado de parentesco ata o cuarto grado de consanguinidade, desexa ter algunha desas celebracións en capela de titularidade familiar, deberá: 1) solicitar o pertinente permiso á Curia diocesana, facéndoo coa debida antelación que permita estudar as circunstancias que concorran nese caso e acreditar que algún dos contraentes é familiar directo ata o cuarto grado do propietario do pazo ou casa; ou que sexa o propio titular; 2) que teña en vigor o indulto ou licenza de oratorio; 3) que ese pazo ou casa solariega sexa anterior ó século XVIII. Finalmente, tanto os titulares do pazo ou casa coma os beneficiarios da concesión deberán estar en plena comunión coa Igrexa Católica”. A capela deberá estar debidamente restaurada e ter a amplitude suficiente. Esta disposición ten carácter temporal, xa que o principio de igualdade dos fieis ante as normas canónicas oponse ó chamado principio de singularidade, que se trataría de impor coas continuas excepcións e dispensas do dereito común. Esta limitación afecta de igual modo a outros actos de culto. Esta normativa é igualmente aplicable ás peticións para outros actos familiares (p.e.: Bodas de Prata, de Ouro,...).

1.5. CELEBRACIÓNS EN IGREXAS CONVENTUALES E/O DE RELIXIOSAS

As celebracións de bautismos e de vodas nas igrexas referenciadas soamente serán autorizadas cando tales actos afecten a irmás ou sobriñas de relixiosas que estean nesa comunidade. Deste xeito trátase de respectar o carácter específico deses lugares de culto en beneficio da comunidade relixiosa.

1.6. SACRAMENTO DO MATRIMONIO

“A alianza matrimonial, pola que o varón e a muller constitúen entre si un consorcio de toda a vida, ordenado pola súa mesma índole natural ao ben dos cónxuxes e á xeración e educación da prole, foi elevada por Cristo Noso Señor á dignidade de sacramento entre bautizados” (c. 1055 e *Catecismo da Igrexa Católica*, n.º 1061).

“A Sagrada Escritura ábrese co relato da creación do home e da muller a imaxe e semellanza de Deus (Xn 1,26- 27) e péchase coa visión das “vodas do Cordeiro” (Ap 19,7.9). Dun extremo a outro a Escritura fala do matrimonio e do seu “misterio”, da súa institución e do sentido que Deus lle deu, da súa orixe e do seu fin, das súas realizacións diversas ao longo da historia da salvación, das súas dificultades nadas do pecado e da súa renovación “no Señor” (1 Co 7,39) todo iso na perspectiva da Nova Alianza de Cristo e da Igrexa (cf. Ef 5,31-32)” (*Catecismo da Igrexa Católica*, n.º 1062).

Preparación.- A preparación é de todo punto necesaria. Noutros tempos considerábase que a preparación ao matrimonio estaba suficientemente garantida polo ambiente, a orixe cristiá da familia, a educación e a catequese recibidas. Apenas se dubidaba de que todo bautizado era un crente efectivo.

Hoxe, en cambio, a Igrexa, respectando sempre aqueles casos

especiais dunha esmerada preparación ambiental, cultural e relixiosa, considera que as condicións reais en que moitos noivos chegan ao matrimonio non son suficientes, e, polo tanto, se require unha axeitada preparación.

¿En que consiste esta preparación? Fundamentalmente consiste en: acoller os noivos e axudarlles a buscar na sinceridade e o diálogo o camiño a seguir; descubririlles os valores humanos e transcendentais do amor, de maneira que sexa estable, permanente, indisoluble non só como “proxecto de vida” senón tamén “de por vida”; espertar, alimentar e madurar a súa fe; facer o posible para que se movan dentro dunha opción libre, consciente e sincera; poñelos en contacto con outras persoas para compartir outras experiencias con encontros a nivel persoal e comunitario; axudar a comprender e a vivir o rito da celebración sacramental.

En xeral, trátase dunha catequese prematrimonial segundo as distintas situacións persoais dos contraentes e segundo os distintos niveis en que se queira insistir:

- Catequese básicas sobre as verdades relixiosas fundamentais.
- Catequese ou curso prematrimonial sobre aspectos teolóxicos e morais do Matrimonio.
- Catequese litúrxicas sobre o Ritual do Sacramento do Matrimonio.

A preparación inmediata ao matrimonio. A preparación ao matrimonio é un proceso gradual e continuo que ten unha etapa remota (na infancia e adolescencia), outra próxima (o período de noivado) e unha inmediata (para os que están a punto de casarse). Mediante os cursos prematrimoniais preténdese espertar, alimentar e madurar a fe dos noivos para que reciban o sacramento do matrimonio de xeito consciente, voluntario e libre.

En calquera caso, non poden faltar nunca encontros persoais

do sacerdote responsable cos contraentes para considerar os diferentes aspectos deste sacramento e da vida en familia.

Débase urxir, cada día máis, unha coidadosa preparación para o matrimonio. Porque as relacións interpersoais son nel complexas e profundas. Por outra parte, se se queren previr tantas situacións irregulares como hoxe se dan na vida matrimonial, non hai mellor camiño que este. Ademais, como lograr doutro modo aquela madurez humana e de fe que é necesaria para afrontar as responsabilidades familiares e sociais que comporta o matrimonio?

A preparación para o matrimonio non é só un período de tempo, senón un proceso gradual e continuo. Debe comezar no seo da familia e da Igrexa, coa mesma iniciación cristiá. Adquirir unha maior intensidade, mesmo con certa programación sistemática, nos anos de noivado. E culminar coa preparación inmediata e o Curso de preparación para o matrimonio. (do Directorio de Pastoral Familiar - Diocese de Santiago de Compostela), ou ben a preparación específica impartida polo párroco e/ou outros axentes de pastoral.

1.- Incorporación da certificación de bautismo no expediente matrimonial.- Vixiando pola necesaria seguridade xurídica da documentación que debe aportarse á tramitación do expediente previo ó matrimonio canónico, lémbrese ós Rvdos. Sres. Curas Párrocos e responsables de parroquias, que o noso dereito particular ten disposto que a partida ou certificación do bautismo debe axuntarse ó expediente matrimonial, cando este non queda arquivado na parroquia propia na que conste inscrito o bautismo ou cando os expedientes se remitan desde a parroquia de orixe a outra. A devandita certificación debe incluír as notas marxinais preceptuadas polo dereito, e a data da súa expedición debe estar dentro do semestre previo, segundo disposición da

Sagrada Congregación de Sacramentos na “*Instrucción sobre expedientes matrimoniais*”, de 29 de xuño de 1941 (cfr. BOA de Santiago de Compostela, de 10 e 25 de novembro de 1941, pp. 173-193 e 197-217).

2.- Apertura do expediente.- Corresponde ó párroco de cada un dos contraentes (cfr. cc. 1066-1070) a preparación do expediente do seu fregués ou freguesa, así coma velar para que os noivos reciban a conveniente preparación pastoral. Cada contraente fará o seu medio expediente na parroquia onde teña o seu domicilio, ou cuasi-domicilio ou ó menos a residencia dun mes (c.1115).

O párroco da noiva, unha vez teña o expediente completo, será o que se relacione coa sección correspondente da Curia Diocesana. Cando a documentación matrimonial deba ser remitida a outra diocese, serán previamente enviados a este Arcebispado de Santiago de Compostela os expedientes matrimoniais orixinais e os documentos alí aportados.

Recórdase tamén que o noso dereito particular **segue outorgando certa preferencia á freguesía da noiva para abrirlo expediente matrimonial e/ou para que a voda se celebre nela**, aplicada esta preferencia dentro do contexto da lexislación común que contempla o c. 1115, quedando arquivados os expedientes orixinais na parroquia da noiva. Se algunha parella opta por celebra-la voda noutra parroquia distinta á da noiva, o párroco desta poderá remitir ó párroco en cuxa freguesía se celebre o chamado ATESTADILLO (cf. BOA de Santiago, ano 1941, pp. 211-213), ou ben pasa-los devanditos expedientes, debidamente dilixenciados, para que sexan arquivados alí. Cando os expedientes saian da parroquia na que deberían ser conservados, estímase procedente que o sacerdote encargado dese arquivo deixe unha constancia de tal feito dentro do cartafol dos expedientes coa

seguinte nota: “**Os expedientes matrimoniais de Don ... e Dona ... foron remesados á parroquia de ... porque alí tivo lugar a celebración da voda**”, subliñando data, mes e ano.

3.- Outros aspectos a ter en conta.- Canto queda disposto da partida de bautismo, *servatis servandis*, debe aplicarse á partida de defunción, no caso de viuvos/as que pasan a novas nupcias.

Coiden os Sres. Curas ser dilixentes, unha vez tivo lugar a celebración canónica da voda, para efectua-las comunicacións pertinentes que prevé a normativa vixente. **Cando a comunicación sexa do matrimonio dun viúvo/a ou dun matrimonio declarado nulo polo competente Tribunal Eclesiástico en sentenza firme, de cara a evitar posteriores investigacións, cómpre que esa circunstancia sexa referenciada na comunicación.**

Tamén recordar que tanto as documentacións que veñen de parroquias doutras Dioceses como as que saen das parroquias da nosa Diocese para outras, deben ser dilixenciadas na Curia Compostelá.

Notas importantes: De cara a evitar dificultades ós contraentes cómpre cumprir por parte dos reitores de parroquias as seguintes indicacións:

a) Non enviar a outras dioceses as certificacións bautismais e os informes de solteiría sen seren legalizados no Arcebispado. Con demasiada frecuencia están sendo devoltos eses documentos para a debida tramitación. Igual cabe aplicar na xurisdición castrense.

Lembrar que as certificacións ou documentacións que se expidan para a xurisdición castrense desde as parroquias deben ir legalizadas. Con mais frecuencia da desexada as mesmas están a ser reenviadas a esta Vigairía Xeral para o seu debido cumprimento.

b) Os expedientes matrimoniais non deben ser remesados ás

outras dioceses; logo de ser tramitados na parroquia preséntanse no Arcebisado para proceder a face-lo pertinente ATESTADO, que terá de ser enviado a diocese na que será celebrado o matrimonio, agás que así o teña disposto esa diocese.

c) Os pais, os irmáns e os parentes próximos non deben ser admitidos como testemuñas para cumprimenta-lo expediente matrimonial. Outra cousa é cando se tramita o expediente de solteiría por ausencias do domicilio.

d) *Procede que os expedientes e a documentación unida sexa estendida e presentada de forma correcta, ben sexa escrita a máquina ou a ordenador, ou ben sexa escrita a man, en cuxo caso convén facelo con caligrafía clara e intelixible.*

4.- Arquivo e custodia do expediente matrimonial

a) Custodia do expediente. O responsable directo da garda e custodia do expediente será o párroco da noiva a tenor do dereito consuetudinario vixente na nosa diocese; a el ten que ser remitido o expediente orixinal do noivo coa debida antelación, é dicir, un mes antes da voda. Cando o matrimonio se celebre noutra parroquia, o párroco autorizante poderá enviar os expedientes orixinais a esa parroquia ou ben enviar o atestadillo, coma xa se mencionou no apartado anterior. Nada obsta para que o párroco do noivo deixe no seu arquivo unha copia do expediente do seu fregués.

b) Documentación para outras dioceses. Tamén recordar que tanto as documentacións que veñen de parroquias doutras Dioceses coma as que saen das parroquias da nosa Diocese para outras, deben ser dilixenciadas na Curia Compostelá.

Para evitar dificultades aos contraentes fai falta cumprir por parte dos reitores de parroquias as seguintes indicacións:

a) Non enviar a outras dioceses as certificacións bautismais e

os informes de solteiría sen ser legalizados no Arcebispado. Con demasiada frecuencia están a ser devoltos eses documentos para a debida tramitación.

b) Polo que respecta ao envío da documentación matrimonial a outras dioceses, a Conferencia Episcopal dispuxo: “***As copias dos expedientes matrimoniais destinados a outras Dioceses enviaranse a través da propia Curia diocesana, que será quen os transmita á Curia de destino***”. (Cf. CEE, *Instrución/Orientacións acerca dos libros sacramentais parroquiais*, de 18 de febreiro de 2010, en BOA de Santiago de Compostela, abril 2010, especialmente páx. 343 e o número 22).

Seguindo a tradición da nosa Diocese de Santiago de Compostela, mentres a disposición anterior non se vaia xeneralizando, dende a Curia poderase preparar o Atestado, que será enviado á Curia de destino.

5.- Certificacións civís nos expedientes matrimoniais

Coa finalidade de prever situacións delicadas que están aparecendo na tramitación das documentacións matrimoniais no intre de prepara-los expedientes canónicos, ou, o que aínda é máis conflictivo, cando o matrimonio xa foi celebrado, cómpre que os encargados da tramitación soliciten coa debida antelación dos noivos que incorporen ós respectivos expedientes a certificación literal de nacemento expedida polo Rexistro Civil con data recente.

Cando as dúas partes, ou unha delas, tivera celebrado un matrimonio anterior, que fora declarado nulo ou houbo dispensa pontificia de matrimonio rato e non consumado se é matrimonio canónico, ou obtivo o divorcio se é matrimonio civil, **os contraentes aportarán a certificación literal de nacemento e a certificación literal do matrimonio anterior**, de cara a verificar se foron incorporadas as notas marxinais que prevé a vixente

lexislación. Estas certificacións deberán ter unha data recente.

Asemade cómpre solicita-la presentación do informe de Fe de Vida e Estado para que conste no expediente matrimonial, **ademais de face-la tramitación do expediente canónico de liberdade e solteiría cando sexa procedente.**

6.- Celebración do matrimonio canónico de parte española con parte estranxeira

6.1.- Situacións delicadas atendendo á RESIDENCIA OU NON en España da parte estranxeira.

Todas elas necesitan unha tramitación especial que levará a cabo desde Vigairía Xeral, polo que o párroco respectivo non aceptará a fixación de data para a voda ata que os expedientes se atopen completos.

a) Cando a parte española pretenda casar con parte estranxeira que leve residindo en España máis de dous anos. Pode estar nalgunha destas situacións:

Pertencer a un país da Unión Europea;

Pertencer a algún país de fóra da unión Europea;

Que a parte estranxeira estea bautizada na Igrexa católica;

Que estea bautizada noutra Igrexa ou nunha Confesión proveniente da Reforma;

Que non estea bautizada.

b) Que a parte estranxeira leve menos de dous anos de residencia en España. As figuras situacionais serían similares ás do apartado precedente.

c) Que a parte católica española pretenda casar con parte estranxeira non residente en España. Os casos situacionais serían do tenor do apartado a).

d) Que sexan dous estranxeiros que, tendo a documentación

canónica e a civil do seu país respectivo, pretendan casar canonicamente en España.

Notas.-

Primeira: En cada un dos casos, o párroco da parte española solicitará instrucións concretas de Vigairía Xeral para a tramitación da documentación.

Segunda: Prestarase especial atención á documentación matrimonial de estranxeiros provenientes de fóra da Unión Europea.

6.2.- Situacións delicadas cando houbo un matrimonio anterior da parte estranxeira, seguido de divorcio.

Hai que prestar atención ao caso en que a parte non católica contraese un matrimonio anterior sexa civil ou relixioso porque, en principio este matrimonio é válido e non poden volver casar mentres subsista esa situación. Como é sabido, a Igrexa católica recoñece como válido o matrimonio civil celebrado polos bautizados non católicos occidentais ou por dous non bautizados. Para acceder ao matrimonio canónico deberán tramitar a declaración de nulidade ante os Tribunais da Igrexa Católica. Caso diferente sería o matrimonio de dous acatólicos de rito oriental, que deberá ser analizado desde outras referencias canónicas.

Antes de proceder á apertura do expediente matrimonial da parte católica, o sacerdote informaralles que deben presentar en Vigairía xeral do Arcebispado a documentación seguinte:

A).- Documentación eclesial para bautizados: Se a parte estranxeira está validamente bautizada: (sexo na Igrexa católica ou nunha Igrexa non Católica ou ben nalgunha Confesión proveniente da Reforma):

* Certificación actualizada do bautismo, legalizada pola correspondente Autoridade da súa Igrexa ou Confesión. Deberá

presentarse acompañada da tradución ao castelán ou ao galego, por tradutor xurado.

* Certificación de liberdade, solteiría e capacidade para contraer matrimonio canónico expedida pola competente Autoridade relixiosa, traducida ao castelán ou ao galego por tradutor xurado. A devandita certificación non será de data anterior a seis meses. Convén recordar que algunhas Igrexas e/ou Confesións da Reforma remiten aos testemuños emanados das Autoridades civís, non expedíndoas o Pastor.

* Para os non católicos: prestar as caucións que norma a lexislación canónica, previa á concesión da licenza que outorgará o Ordinario para proceder a este Matrimonio Mixto. Caucións que tamén deberán prestar as partes cando unha non estea bautizada para dispénsaa do impedimento de disparidade de cultos.

* Para deixar constancia das circunstancias, tramitaráselle na parroquia da parte católica o expediente supletorio.

B).- Documentación civil.- O **estranxeiro/a** debe presentar a seguinte documentación para que sexa recoñecida en Vigairía Xeral antes de sinalar data para a voda:

* Certificación literal de nacemento, debidamente legalizada pola autoridade competente. Entregarase a certificación orixinal e a tradución ao castelán ou ao galego, por tradutor xurado; non anterior a tres meses.

* Certificación de requisitos de capacidade para contraer matrimonio segundo a lexislación dese Estado, expedida polo Consulado ou Embaixada do seu País en España. Traducida como no caso anterior.

* Certificación de liberdade e solteiría expedida pola Autoridade competente. Se o promotor residise no seu País dentro dos dous últimos anos, deberá presentar Certificación do

Consulado ou da Embaixada que manifeste “se conforme á lexislación do seu País é necesaria ou non a publicación de Edictos, anunciando a pretensión de celebrar matrimonio”. Traducido como nos casos anteriores.

* Fotocopia do Pasaporte ou documento identificativo actualizados.

* Tarxeta actualizado de residente en España.

* Certificado de empadramento actual do concello dos dous últimos anos, así como fe de vida e estado.

* No caso de que haxa **divorcio** e de que a sentenza estea ditada por un Tribunal estranxeiro, deberase acreditar obter o exequatur pola Sala 1ª do Tribunal Supremo, ou do Xulgado que teña a competencia obxectiva e territorial.

NOTA: No Boletín Oficial de novembro de 2006 contéñense outras aclaracións, pp. 643-644. Así como no Boletín Oficial deste Arcebispado do mes de decembro de 2007 referente ás chamadas “votas de conveniencia ou de compracencia”. Tamén hai disposicións nos Boletíns Oficiais dos meses de xaneiro e febreiro de 2008 e anos sucesivos.

7.- Resumen dos documentos necesarios para o expediente matrimonial

A) Para o expediente matrimonial de cidadáns españois:

1.- Documentación canónica:

Partida de bautismo, non anterior a seis meses

Solteiría e liberdade, de data recente

Testemuño acreditativo de preparación catequética

Dispensa de impedimentos, caso de existir.

2.- Documentación civil:

Certificado literal de nacemento, de data recente

Certificado de empadramento dos DOUS últimos anos

Fe de vida e estado, de data recente

Fotocopia do DNI.

B) Para o expediente matrimonial de cidadáns estranxeiros:

Certificado de nacemento legalizado ou apostillado e, no seu caso, traducido por tradutor oficial. A data dentro dos tres meses anteriores.

Certificado de empadramento que xustifique os dous últimos anos de residencia

Certificado de estado civil

Certificado de capacidade matrimonial segundo a lexislación do seu Estado, con expresión de se é necesario ou non a publicación de Edictos

Fotocopia do pasaporte

Tarxeta de residencia.

NOTA.— Para a documentación canónica, se a parte está bautizada na Igrexa Católica, debe presentar a documentación referida máis arriba, debidamente legalizada ou apostillada, e, no seu caso, traducida ó castelán ou galego por tradutor oficial.

Se a parte está bautizada noutra Igrexa ou Confesión non católica, solicitará a documentación na súa Igrexa e/ou Confesión, debidamente legalizada ou apostillada, e, no seu caso, traducida ó castelán ou galego.

C) Documentación civil para persoas divorciadas que desexan casarse pola Igrexa:

a) Se só houbo matrimonio civil, ademais do sinalado no apartado A, deberán presentar: Certificado literal do matrimonio anterior no que conste a disolución do mesmo por anotación á marxe do asento matrimonial.

No caso de que a sentenza de divorcio estea ditada por un Tribunal estranxeiro, deberase acreditar que obtivo o executatur da Sala 1.ª do Tribunal Supremo (ou do Xulgado de 1.ª Instancia competente).

b) Se houbo matrimonio canónico recordar que o divorcio civil non o dissolve, senón que será necesaria a declaración de nulidade con dúas sentenzas conformes dos Tribunais Eclesiásticos. *Cómpre prestar atención ao determinado neste punto polo Motu Proprio Mitis Iures Dominus Iesus do Papa Francisco, de data 15 de agosto de 2015. Nestas situacións convén consultar ao Tribunal Eclesiástico.* A tenor do art. 80 do Código civil y 778 da Lei de Enxuizamento Civil, as resolucións ditadas polos Tribunais eclesiásticos sobre nulidade do matrimonio canónico ou as decisións pontificias sobre matrimonio rato e non consumado terán eficacia na orde civil se se declaran axustadas ó Dereito do Estado mediante resolución ditada polo Xuíz Civil competente.

8.- Presentación de documentación civil esixida polo Estado español cando os expedientes veñen do estranxeiro.

1) As parroquias e Curias diocesanas de fóra de España tramitarán o concernente ao ATESTADO MATRIMONIAL (ou documentación canónica).

2) A DOCUMENTACIÓN CIVIL será esixida polo sacerdote responsable da parroquia na que se celebrará o matrimonio canónico solicitado. Por esta circunstancia, ese sacerdote non poderá comprometer a data da voda ata tanto non teña no seu poder a documentación que esixe o Estado Español.

3) En España, o matrimonio canónico ten efectos civís (a diferenza doutras nacións). Polo cal, desde a Igrexa católica debemos ser respectuosos con esta lexislación.

4) Recibida a documentación civil (o mesmo que a canónica)

na parroquia, a devandita documentación será recoñecida pola Vigairía Xeral do Arcebispado, máxime ao haberse acrecentado o fenómeno sociolóxico das chamadas “vodas de conveniencia”.

5) A documentación civil requirida debe ser achegada tanto pola parte española como pola parte estranxeira e esta virá debidamente traducida por tradutor oficial e legalizada.

6) O estranxeiro que vén a España para casar canonicamente con parte desta nacionalidade ten que tramitar a documentación civil que esixe a lexislación española: *partida literal do nacemento de data recente; certificado de requisitos de capacidade conforme á lexislación dese país para contraer matrimonio no estranxeiro; informe de liberdade e solteiría así como da necesidade ou non da publicación de edictos para o matrimonio; certificación de empadramento (ou similar) dos dous últimos anos; fotocopia compulsada do pasaporte ou do D.N.I.*

Estes documentos presentaranse legalizados e traducidos ao castelán ou ao galego por tradutor oficial. Para maior facilidade solicitarán a información na Embaixada de España nese país ou no Consulado.

7) Matrimonio canónico de dous estranxeiros en España: polo que respecta á lexislación civil poderán acollerse á lexislación vixente en España ou á lexislación propia do seu país (isto é á súa Lei persoal). Neste sentido exprésase o artigo 50 do Código Civil Español.

9.- Comunicación ao xulgado.

Con data 7 de xullo de 2008, Prot. N223/08, o Secretario Xeral da Conferencia Episcopal Española comunicaba ás Dioceses de España o Acordo alcanzado co Instituto Nacional de Estatística polo que se regula a comunicación de datos estatísticos sobre matrimonios canónicos.

O Encargado do Rexistro Civil solicitará aos contraentes os datos estatísticos que pide a lexislación cando acudan a inscribir o matrimonio no Xulgado.

Polo cal, ata que se elaboren novos impresos, os Párrocos, ao comunicar a celebración do matrimonio canónico ao Rexistro Civil, eliminarán a segunda folla, de cor verde, destinada ao Instituto Nacional de Estatística. Isto é, farase como na actualidade.

Nota importante: os rexistros civís están a devolver aos Sres. Párrocos certificacións de matrimonios por conter datos incompletos ou erróneos en apelidos, ou en algún número do DNI, tachaduras, enmendas, datas, etc. Faise unha chamada a evitar todas estas situacións.

ANEXO 1. “VODAS DE CONVENIENCIA OU DE COMPRACENCIA”.

Enténdese por “vodas de conveniencia ou de compracencia” o fenómeno sociolóxico polo cal inmigrantes chegados a España programan (ben eles directamente ou ben pola intermediación de grupos dedicados a estes mesteres) a celebración dunha voda con parte española, coa finalidade de obter o permiso de residencia e/ou de ampliación, accedendo así máis facilmente a un contrato de traballo e a unha estancia prolongada.

Ante varias situacións irregulares que se están producindo segundo informacións provenientes doutras dioceses e as propias experiencias ocorridas no noso Arcebispo de Santiago de Compostela, estímase necesario comunicar aos Sres. curas párrocos e encargados de freguesías:

Primeiro.- Detectouse a falsificación de certificacións de bautismo e de testemuños de solteiría. Ante estas circunstancias procede actuar con extrema cautela. Por iso é polo que soamente admitirase a documentación matrimonial que veña de Bispo a Bispo.

Segundo.- A xeneralización do fenómeno referido obriga a ser moi cautos na tramitación de expedientes matrimoniais daqueles inmigrantes que non teñan o domicilio ou permanencia estable na parroquia á que acoden para casar. Esta permanencia deberá ser acreditada mediante certificación do censo municipal. Constatáronse casos de inmigrantes que andaron “peregrinando” de parroquia en parroquia tratando de buscar un sacerdote que fóra “comprensivo e menos esixente”. A parte española deberá tramitar o expediente na parroquia do seu domicilio e desde o seu Bispado será reenviado ao Arcebispado de Santiago de Compostela o pertinente atestado canónico.

Terceiro.- A documentación civil da parte estranxeira deberá comprender: a) certificación literal, debidamente legalizada e traducida ao castelán ou ao galego por tradutor xurado; b) constancia dos requisitos de capacidade e testemuño da necesidade ou non de publicitar Edictos anunciando a pretensión de celebrar matrimonio, expedidos polo Consulado ou a Embaixada do respectivo Estado, tamén traducidos ao español ou ao galego por tradutor xurado, e que sexan de data recente; c) fotocopia compulsada do pasaporte e do permiso de residencia en España.

Esta documentación civil da parte estranxeira deberá ser presentada nas Oficinas da Policía, Sección de Estranxeiría, para verificar se os datos achegados son correctos e que non existe fraude de lei.

Cuarto.- Se a parte estranxeira está bautizada na Igrexa católica: a petición da documentación canónica actualizada farase desde o Arcebispado de Santiago de Compostela ao Bispado desa parte.

Se a parte estranxeira foi bautizada noutra Igrexa ou Confesión cristiá, unha vez recoñecida esa documentación en Vigairía Xeral, concretarase o procedemento a seguir. Pode consultarse: Boletín Oficial do Arcebispado de Santiago de Compostela: xaneiro de 2007, pp. 54-55; febreiro 2007, pp. 173-174 e 192-193.

Quinto.- Coas disposicións precedentes non se trata de “sancionar” á inmensa maioría dos inmigrantes que, neste fluxo histórico das correntes migratorias, aflúen a España, como multitude de compatriotas nosos, e ata de familiares, desprazáronse a outras partes do mundo en tempos non afastados. Trátase de defender a propia dignidade do inmigrante e de evitar a extorsión de grupos de presión.

Os inmigrantes seguirán atopando nas institucións da nosa Diocese as atencións humanas, pastorais e relixiosas que sexan propias da Igrexa católica.

Sexto.- Encarécese aos sacerdotes encargados da pastoral parroquial o fiel cumprimento das disposicións canónicas e da lexislación civil no referente ao matrimonio canónico, ao ter este efectos civís en España.

Sétimo.- Cando un cidadán/a estranxeiro/a solicite recibir o Sacramento do Bautismo na Igrexa católica, faise necesario aplicar as disposicións canónicas vixentes na nosa Diocese para procurarlle a debida preparación relixiosa e pastoral, tal como se contén no Boletín Oficial do Arcebispado de Santiago de Compostela do mes de febreiro do ano 2003.

ANEXO 2. SÍNTESE DA ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA PARA O MATRIMONIO CIVIL

Documentación necesaria para iniciar o expediente:

1.- SOLTEIROS, MAIORES DE IDADE E ESPAÑOIS

a)- Certificación literal de nacemento (solicítase no Rexistro Civil do lugar de nacemento).

b)- Fe de vida e estado (solicítase no Rexistro Civil do lugar de residencia).

c)- Certificación de empadramento da poboación onde residisen os dous últimos anos (solicítase nos Concellos correspondentes).

2.- DIVORCIADOS

Ademais dos documentos do apartado 1º, necesitan:

a)- Certificación literal de matrimonio onde conste a anotación marxinal do Divorcio (solicítase no Rexistro Civil do lugar de matrimonio).

b) Testemuño da Sentencia de Divorcio, en onde conste a firmeza da mesma (solicítase Xulgado no que se promoveu o Divorcio).

3.- VIÚVOS

Ademais dos documentos do apartado 1º, necesitan:

a)- Certificación literal do matrimonio (solicítase no Rexistro Civil do lugar do matrimonio).

b)- Certificación literal de Defunción doutro cónxuxe (solicítase no Rexistro Civil do lugar da defunción).

4.- ESTRANXEIROS

Ademais dos documentos do apartado 1º, necesitan:

a)- Certificación literal de nacemento, debidamente legalizada e traducida ó castelán, polas autoridades competentes.

b)- Certificación do Consulado ou Embaixada do seu país en España, na que se especifiquen cales son os requisitos de capacidade para contraer matrimonio, segundo a lexislación actual.

c)- Se o promotor residise no seu país dentro dos dous últimos anos, deberá presentar certificación do Consulado ou Embaixada que determine se conforme á lexislación do seu país é necesario ou non a publicación de Edictos, anunciando a pretensión de celebrar matrimonio.

- d)- Fotocopia do DNI ou do Pasaporte.
- e)- Testemuño actualizado de residencia en España ou tarxeta de residencia.
- f)- Fe de vida e estado ou equivalente.
- g)- Certificado de empadramento dos dous últimos anos.

OBSERVACIÓNS

No suposto de que a sentenza de Divorcio estea ditada por un Tribunal estranxeiro, deberase acreditar ter obtido o *execuatur* pola Sala 1ª do Tribunal Supremo ou do Xulgado que teña a competencia obxectiva e territorial.

1.7. CELEBRACIÓNS CULTUAIS E LITÚRXCAS EN LINGUA GALEGA

Para xeral coñecemento, relaciónanse seguidamente o estado das edicións litúrxicas en galego:

Misal Romano

Misal Romano (Edición en tamaño máis manual)

Misal Romano. Propio das dioceses de Galicia.

Ritual do Bautismo de nenos.

Ritual da Confirmación.

Ritual das Exequias.

Cantoral para a celebración das Exequias.

Ritual para os ministerios do Lector e do Acólito.

Ritual do Matrimonio.

Ritual das Ordenacións.

Directorio e ritual para os Ministros Extraordinarios da Eucaristía.

Cantoral Litúrxico Galego. Dez anos de encontros de música

relixiosa en Pontevedra. (Cassettes, Partituras, Letras).

Leccionario I. Ciclo A.

Leccionario I. Ciclo B.

Leccionario I. Ciclo C.

Leccionario II (*). Feiras de Advento, Coresma e Pascua.

Leccionario II.(**) Feiras do tempo ordinario.

Leccionario III. (*) Propio dos Santos.

Leccionario III (**) Misas rituais, votivas e por algunhas necesidades

Diurnal.

Oración dos fieis.

Oracional Galego

A Santa Misa (tríptico para os fieis coas respostas da Misa).

1.8. ABANDONO DA IGREXA CATÓLICA.

a) Procedemento.- Principia por unha instancia que esa persoa envía ao Excmo. Sr. Arcebispo, ou ben a dirixe ao sacerdote encargado da parroquia do domicilio, para que a faga chegar ás instancias diocesanas.

b) Tramitación do expediente.- O procedemento tramitarase ante o Ordinario propio do ou da solicitante, que é o lugar do seu domicilio, do cuasidomicilio (c. 107), para facilitar o encontro co fiel e establecer o necesario diálogo pastoral.

c) Finalizado o expediente, a resolución comunicarase directamente á persoa do solicitante.

Convén lembrar que “un dos dereitos recoñecidos a todos os fieis é o dereito á protección da súa propia intimidade² (cfr. c. 220). Por iso a Igrexa sempre procurou que os datos persoais dos fieis que obran no seu poder a través dos diversos libros

parroquiais, fosen diligentemente custodiados e só se puidesen proporcionar a quen tivese un interese lexítimo no seu coñecemento”. (Orientacións acerca dos libros sacramentais Parroquiais, CEE, 23 de abril de 2010, parte introdutoria).

2.- PARTE ADMINISTRATIVA

2.1.- Visita arciprestal

Dispónse que os Sres. Arciprestes fagan a Visita Arciprestal ás parroquias do seu distrito ó longo do ano 2020, remesando á respectiva Vigairía Territorial un informe do estado do arquivo parroquial e da vida pastoral de cada unha das freguesías. As parroquias das que son titulares os Sres. Arciprestes serán visitadas polo Sr. Vigairo Episcopal Territorial respectivo. Preténdese que a visita vaia máis alá dun mero formulismo; para iso tratarase de coñecer-la vivencia pastoral da parroquia e a súa inserción no Plano Pastoral Diocesano. No vixente Estatuto do Arcipreste incorpórase un ANEXO co esquema dos puntos que debe ter en conta a devandita visita.

A administración económica das parroquias e entidades afectadas será contrastada anualmente polo arcipreste, a quen corresponde o deber e o dereito de que se cumprimenten e garden convenientemente os libros parroquiais, se administren con dilixencia os bens eclesiásticos e se conserve a casa parroquial coa debida atención (c. 555,1.3º e Estatuto do Arcipreste da Diocese de Santiago).

2.2.- Atención ás parroquias vacantes

Perante moitos séculos á atención urxente canónico-pastoral as parroquias vacantes ou a aquelas que a imposibilidade do sacerdote non lle permitía actuar estivo prestada pola benemérita institución do “Sacerdote Sacramentario” polo que respecta a nosa Diocese con

gratidade queda constancia das seguintes disposicións: Circulares de 30 de outubro de 1902; 10 de decembro de 1908; 28 de febreiro de 1919, e apartado 4 das Normas para a provisión do Oficio Parroquial na Arquidiocese de Santiago de Compostela do B.O.A. de abril de 1993, pp. 247 e 259.

A modificación substancial das circunstancias históricas, a carencia de sacerdotes, a necesidade de agrupar varias freguesías nunha unidade parroquial (aínda que conservando cada unha a súa personalidade xurídica) conlevan a necesidade de modificar o réxime desa atención dispoñendo que nesas situacións de urxencia asuma inicialmente o Arcipreste á atención canónico-pastoral, ata tanto o Prelado Diocesano non proceda a nomear Administrador Parroquial, en caso de haber Vigairo parroquial, por disposición canónica este asume a devandita atención. O apartado 2.3 do Estatuto do Arcipreste concreta estas atribucións.

2.3.- Presentación das contas parroquiais

Para que a economía da diocese teña a transparencia necesaria e tamén para lograr que a Administración diocesana poida presentar uns balances e presupostos debidamente consolidados de toda a diocese, cómpre que tódalas e cada unha das institucións eclesiásticas que teñan personalidade xurídica pública e estean baixo a xurisdición do Bispo diocesano cumpran coa obriga de presentar anualmente as contas, segundo determina o c. 1287. Neste sentido, é xa práctica diocesana que nos comezos de cada ano a Delegación Diocesana de Economía solicite o cumprimento desta obrigación, cada vez de máis obrigado cumprimento dadas as esixencias das autoridades civís.

Así mesmo, os administradores deben render contas ós fieis acerca dos bens que estes entregan á Igrexa (c. 1287.2).

2.4.- Libretas bancarias co CIF do Arcebispado

As contas bancarias que conteñen os fondos parroquiais terán o CIF do Arcebispado de Santiago de Compostela e non un número do DNI do sacerdote ou doutra persoa. Nesta libreta deberán ser anotados tódolos ingresos e gastos da entidade. Con esta disposición trátase:

a) de diferenciar o que é propio da entidade do que é propio do sacerdote;

b) e, polo mesmo, evitar diferenzas de interpretación cos familiares do sacerdote en caso de falecemento e/ou de incapacidade dispositiva. A titularidade dos depósitos e contas da Igrexa ou do Santuario debe ser sustentada por esa persoa xurídica, e, en ningún caso, por outras persoas físicas, sexan estes fondos conservados en cartillas de aforro, contas correntes, valores do Estado, etc..

2.5.- Depósitos en Parroquias

En orde a unha mellor administración do patrimonio financeiro, cada entidade poderá ter na súa conta bancaria corrente unha cantidade que será concretada anualmente polo Sr. Ecónomo diocesano. Os depósitos financeiros que sobreparen o importe sinalado, serán ingresados na Administración Diocesana ó nome da Parroquia ou do Santuario, coas garantías necesarias de rendibilidade a favor da entidade titular. Caso de ser necesario, a entidade titular poderá dispoñer destes fondos, total ou parcialmente, se os necesita, previo escrito dirixido ó Sr. Arcebispo.

Co visto bo da Comsión Diocesana de Economía e do Consello de Asuntos Económicos, para este ano 2020, fíxose a cantidade máxima que pode figurar na/s conta/s bancaria/s da/s parroquia/s, no que se indica:

Parroquias ata 500 habitantes: 3.000 €

Parroquias de 500 a 1.000 habitantes: 6.000 €

Parroquias de 1.000 habitantes en adiante: 12.000 €

2.6.- Concesións de axudas e subvencións

Non se tomará ningún acordo de concesión de subvencións sen dispoñer da información segundo o seguinte procedemento:

1.- solicitude, onde consten os datos do solicitante, se xustifique a solicitude de subvención e o importe total do proxecto explicado que se pretende acometer.

2.- proposta de financiamento do citado proxecto a acometer.

Criterios a aplicar na concesión:

1.- Non se concederán subvencións ás parroquias que non estean ao día na presentación das contas e na contribución ao ISC.

2.- Tampouco se concederá subvención para as obras que foron realizadas sen ser previamente aprobadas, sen menoscabo das responsabilidades nas que se puido incurrir.

3.- As subvencións ordinarias serán dun 25% para as igrexas (retablos, imaxes) e un 50% para as casas reitorais.

4.- A diocese poderá facer préstamos ás parroquias que o soliciten e poidan reembolsalo por urxente necesidade, pero establecéndose un prazo de reembolso e nunca a fondo perdido. Será necesario documentar por escrito calquera préstamo que se conceda.

5.- Requirirase informe do párroco, do arcipreste e da administración diocesana, previos ao proceso de concesión. Se é o párroco o que fai a solicitude, non será necesario solicitarlle informe.

6.- Para poder proceder ao abono da subvención, deberase xustificar pola parroquia a obra realizada, achegando as facturas correspondentes.

7.- Concederanse axudas do 50% do custo para a limpeza de leiras. Poderán aumentarse en casos de urxente necesidade.

8.- Para as plantacións de leiras, procurarase presentar expedientes de solicitude de axudas ás administracións competentes, financiando a diocese a diferenza que puidese existir. No caso de curta dunha leira, procurarase a súa replantado, financiándoo co importe da súa venda.

9.- Os alugueres de vivendas, en caso de necesidade e puntualmente, financiaranse ao 100%, debendo achegar o contrato e o xustificante de pago no momento en que sexan requiridos pola administración diocesana.

2.7. Arquivos parroquiais

Encaréceseles ós encargados e responsables dos arquivos parroquiais que se esmeren en prestár-lle-los coidados axeitados para evita-la perda ou destrución dos libros ou documentos obrantes nos mesmos, así como ter ó día as anotacións e asentos.

No ano 1977 dispúxose que se fosen concentrando no Arquivo Histórico Diocesano os arquivos parroquiais cos libros e documentos anteriores ó ano 1.900. (cfr. BOA de Santiago de Compostela 1975, pp. 225-226; ano 1976, pp. 435-437; ano 1977, p. 536).

É de todos coñecido que cada vez son máis as parroquias que non teñen sacerdote residente e que, por unha parte as reitorais deshabitadas carecen das necesarias medidas de seguridade, e por outra as reitorais habitadas non sempre dispoñen de espazos apropiados para concentrar alí os diversos arquivos que ten ó seu cargo o sacerdote. Para remediar esta situación, proseguirase a campaña de recolle-los arquivos parroquiais coa finalidade de incorporar ó Arquivo Histórico Diocesano os libros e documentos anteriores ó ano 1900 existentes nos arquivos parroquiais. Nestes

testemuños documentais temos un patrimonio que prioritariamente é do pobo cristián, pero que tamén ten a súa incidencia na sociedade civil. Axudando a conserva-lo recibido, seguimos facendo presente a memoria histórica.

Nos arquivos parroquiais, a tenor do c. 535, procurarase coidar con esmero os libros parroquiais de bautizados, de matrimonios e de defuntos, debendo o párroco ou encargado do arquivo facer con dilixencia as anotacións prescritas nos cc. 877.1, 895, 535.1.2, 1121, 1182. Ós libros anteriores débeseles engadir por dereito particular: libro de culto e fábrica, de inquilinato, de confirmados, e de confrarías, así como copia dos documentos que acreditan a titularidade dos bens. A devandita relación deberá ser complementada cun libro específico para reseñar as Visitas Pastorais e outros acontecementos parroquiais de singular releve. Tamén se conservarán os expedientes relativos á celebración dos sacramentos, licencias para dar sepultura en cemiterios parroquiais, relación de expedición dos títulos de usufruto para sepulturas subterráneas e/ou para panteóns aéreos. Igualmente cómpre lembra-la obriga de conserva-los Boletíns Oficiais do Arcebispado e encadernalos axeitadamente. As parroquias que non teñan sacerdote residente non recibirán a partir de agora o Boletín Oficial do Arcebispado.

Lémbra-selles ós encargados dos Arquivos Parroquiais a obriga de asentar nos libros correspondentes as partidas sacramentais, procurando facelo con pluma e tinta indeleble, con letra clara e fidelidade nos datos. O feito de non asenta-las partidas nos libros ou deixando constancia dos datos soamente no ordenador, é un grave incumprimento dunha parte do Ministerio Parroquial e pode ademais causar-lles ós fieis serios prexuizos. Os Sres. Arciprestes vixiarán con frecuencia o cumprimento desta disposición.

2.8.- Expedición de certificaciones, informes, etc.

O sacerdote encargado do arquivo parroquial é o responsable de velar polo coidado dos libros e documentos obrantes no mesmo, así como de acreditar axeitadamente a expedición das certificacións e informes solicitados por persoas interesadas. Desde hai algún tempo constátase como unha “delegación” desta responsabilidade administrativa en persoas que non están debidamente acreditadas nin son suficientemente coñecidas na Curia Diocesana. O asinamento (i.e. a firma) dos documentos expedidos debe ser cometido específico do sacerdote responsable do arquivo; se ten un laico en funcións de secretario, deberá comunicarlle á Curia os datos identificativos e a rúbrica que emprega usualmente. “Non fan fe as inscricións orixinais non firmadas, os testemuños ou certificacións non expedidos con firma e selo, nin as copias non conformadas nin visadas” (cfr. Tomás Muniz Pablos, *Procedementos Administrativos* 111, Sevilla 1926, p. 300).

2.9.- Instituto de Sustentación dos Clérigos (ISC)

A aplicación á nosa diocese das disposicións previstas nos cc. 1272 e 1274.1 do vixente CIC, referente ós Igrexarios e outros bens afectados ó sustento dos cregos ó servizo da diocese conlevará unha transformación radical da forma usual de como vimos actuando desde tempo inmemorial. Estes canons, en sintonía cos principios do Concilio Vaticano II, introducen profundas innovacións ó transcenderen o chamado “sistema benefical” en favor dunha concepción ministerial dos sacerdotes. Na vixente normativa canónica rómpese o nexos que tradicionalmente existía entre o oficio canónico e o dereito a percibi-las rendas anexas ó oficio polo dote. Hoxe ningún eclesiástico vive do que renda o beneficio, senón que vive do que

se lle retribúe como contrapartida á prestación do seu servizo ministerial. As rendas orixinadas polos bens beneficiais están destinadas a complementa-la gratificación que se lles pasa ós sacerdotes para constituí-la remuneración congrua dos clérigos ó servizo da diocese.

As experiencias levadas a cabo na nosa diocese durante os pontificados de Mons. Don Ángel Suquía Goicoechea e de Mons. Don Antonio María Rouco Varela, coas denominadas “explotacións económicas modernas”, necesitan ser retomadas e ser aplicadas ó conxunto dos bens que teñen como función axudar ó sostemento dos cregos, de xeito que se manifeste a solidariedade entre as institucións e as persoas. As reformas feitas enmárcanse dentro dos criterios que contempla o “*Segundo Decreto Xeral da Conferencia Episcopal Española sobre Normas Complementarias ó Novo Código de Dereito Canónico*” (cfr. BOCEE 2, 1985, pp. 6065) e restante normativa emanada da mesma. A acomodación da nosa praxe tradicional á normativa canónica vixente foi estudada polo Consello Presbiteral ó longo de diversas sesións perante os anos 1997 e 1998, propostas que foron sancionadas polo Arcebispo, Mons. Don Julián Barrio Barrio, en Decreto asinado o 18 de novembro de 1998, complementadas logo por outro Decreto asinado polo Arcebispo o 26 de xaneiro de 1999 (cfr. BOA de Santiago de Compostela, decembro 1998, pp. 645-660, e BOA de Santiago de Compostela, xaneiro 1999, pp. 36-43). A Delegación Diocesana de Economía está a considerar a actualización do Decreto de 26 de xaneiro de 1999.

Mentres esta nova Normativa vai sendo aplicada (isto conleva analiza-la natureza xurídica dos bens tradicionalmente afectados ó sostemento dos clérigos), pídeselles ós párrocos e responsables de parroquias coiden adecuadamente as documentacións e escrituras dos bens inmoebles e moebles, impidan a introdución de

servidumes; vixien a defensa das augas de regadío e das traídas das reitorais, estean atentos á lexislación sobre os arrendamentos e procuren ter ó día os contratos de aluguer ou arrendamento; presten especial atención cando se elaboren as Normas Urbanísticas nos respectivos Concellos, etc.

Nota: Inscripción dos bens inmobles no Rexistro da Propiedade. Nos últimos anos levouse a cabo a inscrición de moitos bens inmobles das entidades eclesiásticas, acolléndonos á lexislación civil vixente nese intre. No ano 2015, o Goberno modificou os criterios para acceder ao rexistro da propiedade dos bens inmobles eclesiásticos, polo que é necesario ter en conta dita lexislación.

2.10.- Xubilación dos sacerdotes.

Por Acordo da Asemblea Plenaria da Conferencia Episcopal Española, do mes de novembro de 1994, os sacerdotes diocesanos que teñan cumpridos 65 anos de idade e reúnan os requisitos regulamentarios que contempla a vixente lexislación poderán solicita-la xubilación civil, acolléndose ós beneficios do Réxime da Seguridade Social do Estado. Esta xubilación civil obtida ós 65 anos non conleva a xubilación canónica, á que se accederá unha vez cumpridos os 75 anos, momento no que, di o Art. 3 do devandito Decreto Xeral da Conferencia Episcopal Española: “A xubilación canónica dos presbíteros procederá segundo a lexislación prevista no c. 538,3 para os párrocos”. Cando haxa de mediar **proposta** do Ordinario para que a Administración Pública proceda ó nomeamento dun sacerdote para o servizo dalgunha actividade docente ou de convenio administrativo, esa **proposta será examinada detidamente.**

3.- INTERVENCIONS EN CEMITERIOS PARROQUIAIS.

Con relación á problemática que se está presentando nestes cemiterios, é necesario que os señores curas con cargo parroquial recorden os seguintes aspectos da vixente lexislación:

3.1.- Lexislación canónica. Está contida nos cc. 1240-1243 do vixente *Código de Dereito Canónico* e nas *Normas Xerais sobre cemiterios parroquiais da diocese de Santiago de Compostela* (cfr. BOAS de Santiago de Compostela, 1981, 290-295). Resúmese o máis principal:

Para que un cemiterio poida te-la condición de cemiterio parroquial *católico debe cumprir-los seguintes requisitos: que o terreo sexa propiedade da Igrexa Católica; que reúna as condicións esixidas tanto pola lexislación canónica como pola civil vixente en cada momento; sexa administrado, coidado e conservado baixo a vixilancia da Igrexa.*

Non se autorizará a construción ou ampliación dun cemiterio parroquial en terreos de propiedade de persoas, institucións ou asociacións distintas da Igrexa parroquial ou diocesana. Tampouco se autorizará a construción dun cemiterio parroquial en terreos cedidos por testamento ou con promesa de entrega ou en masas comúns procedentes da Concentración Parcelaria ou similares, mentres a Igrexa non adquira a plena posesión dos mesmos. Así mesmo non será autorizada a construción de panteóns ou de sepulturas soterradas en terreos particulares, anexos ó cemiterio, co fin de incorporalos posteriormente.

A administración dos cemiterios parroquiais correspóndelle ó Párroco, asistido polo consello parroquial de economía cando o haxa. A asesoría técnica é competencia da Delegación Diocesana de Economía e da Comisión de Arte Sacra. O párroco e o consello parroquial cando o haxa darán as oportunas orientacións para a

conservación e o coidado dos cemiterios, determinando os achegamentos económicos dos titulares de panteóns.

Para a construción, ampliación ou reforma dun cemiterio parroquial requírese a licenza escrita do Ordinario, previos os trámites que contempla o art. 13, apartados 2 e 3, das Normas Xerais da diocese.

A concesión de títulos de usufruto axustarase ós art. 15-18 das Normas Xerais da diocese. As solicitudes serán firmadas directamente polos propios interesados; esta esixencia administrativa trata de evitar posteriores reclamacións, como, p.e. “que o párroco non transmitiu axeitadamente a petición do solicitante”, etc. No informe, o sacerdote encargado do cemiterio parroquial especificará o número da parcela que se constrúe, e elaborará, se non o ten xa presentado na Curia, un sinxelo plano do cemiterio no que se detallen as parcelas *ocupadas*, as *edificables*, e as que deben quedar *libres*.

Cando a construción ou ampliación do cemiterio se leve a cabo en terreos pertencentes a fincas do igrexario, o importe dos solares dos panteóns e/o das sepulturas soterradas pasará ó Instituto para o sostemento dos cregos, aínda que para a fábrica do templo poderá ser incorporada unha cantidade adicional.

3.2.- Lexislación Civil.- Con data 11 de decembro do ano 2014, o Diario Oficial de Galicia (DOG) publicou o novo Decreto da Consellería de Sanidade (Decreto 151/2014, do 20 de novembro de Sanidade Mortuoria de Galicia), e que xa está en vigor a partir do 12 de xaneiro deste ano 2015, derogando o Decreto 134/1998, do 23 de abril. O Boletín do Arcebispado do mes de xaneiro 2015, na sección do poder civil (pp. 91-109), publica o que atinxe especificamente á lexislación sobre cemiterios.

O preámbulo do Decreto 151/2014, do 20 de novembro,

remarca: *“Nesta liña, é necesario destacar o papel que desenvolveron os cemiterios parroquiais, a gran maioría dos cales datan de épocas moi anteriores a calquera normativa reguladora, o que produciu non poucas incidencias na aplicación desta, xa que as características daqueles non resultan de doada modificación ou adaptación a criterios técnicos, ao situarse en espazos con moitas limitacións espaciais, de conservación patrimonial e de desenvolvemento potencial.*

Estes factores, limitacións e usos abriron progresivamente unha brecha entre a realidade social e a normativa, que en moitas ocasións precisou do pronunciamento xudicial para restablecer a necesaria correlación entre os mínimos criterios sanitarios e as necesidades e usos sociais.

No presente decreto supérase a anterior distinción entre cemiterios parroquiais, confesionais e particulares, entendendo que o determinante dende o punto de vista xurídico é o uso da instalación o que debe prevalecer e ser examinado, máis alá da súa consideración como confesional ou non”. O futuro dirá se esta unificación normativa foi acertada ou non, en virtude do principio filosófico xurídico quen distingue non confunde.

3.3- Conceptos: Seguidamente faise un breve resumo de conceptos referenciando os artigos do Decreto:

Artigo. 1.c (O Decreto ten tamén por obxecto fixar) *“as condicións técnico sanitarios que teñen que cumprir os cemiterios e demais lugares de enterramentos”.*

O art.º 2 norma as inspeccións para os cemiterios.

1. *As funerarias, tanatorios, velorios, crematorios, cemiterios, así como toda clase de medios ou prácticas sanitarias sobre cadáveres, poderán ser inspeccionados polas autoridades sanitarias competentes da Administración autonómica e da municipal.*

2. Estableceranse programas de vixilancia dos devanditos establecementos para os efectos de comprobar o cumprimento das especificacións do presente regulamento.

O art.º 3 concreta diversas definicións, das que se subliña:

“1.- Ampliación dun cemiterio: incremento da capacidade de enterramentos que leva consigo a extensión fora dos seus muros de peche, de maneira que o recinto orixinal e a ampliación formen unha unidade.

3.- Cemiterio: o recinto pechado adecuado para inhumar restos humanos, que conta coa oportuna licenza municipal e demais requisitos regulamentarios. Dentro dos seus límites poderán existir instalacións ou establecementos funerarios descritos neste decreto.

4. Cinceiro: depósito para os restos cadavéricos.

5. Cinzas: o que queda dun cadáver, restos humanos ou restos cadavéricos tras a incineración.

6. Columbarios: depósitos para urnas coas cinzas procedentes da incineración.

27. Sepultura: calquera lugar destinado á inhumación dun cadáver ou restos humanos dentro dun cemiterio ou lugar de enterramento especial autorizado. Inclúense neste concepto:

a) Foxas: escavacións practicadas directamente en terra.

b) Nichos: cavidades construídas artificialmente, que poden ser subterráneas ou aéreas, simples ou múltiples.

35. Velorios: establecementos para a exposición de cadáveres que contan cos requisitos regulamentarios”.

Artigo 22. Exhumación e reihumación

1. As xefaturas territoriais da consellería competente en materia de sanidade autorizarán a exhumación e transporte de cadáveres do grupo 2º do artigo 4 para a súa reihumación no mesmo

cemiterio utilizando féretro común, ou en cemiterio distinto empregando para iso hucha de traslado. O mesmo sucederá no caso de restos cadavéricos, que poderán ser depositados en caixas de restos. En caso de que o destino final sexa a incineración, utilizarase féretro común ou de incineración.

2. A tal efecto, dirixirase unha solicitude segundo o modelo recollido no anexo III (SA666A) á persoa titular da xefatura territorial correspondente da consellería competente en materia de sanidade, acompañando a partida de defunción literal do cadáver que se pretenda exhumar e o xustificante de pagamento da taxa.

3. Cando exista ou existise un procedemento xudicial en relación ao falecemento, terá que solicitarse previamente a autorización xudicial.

Artigo 23. Incineración de cadáveres

1. A incineración de cadáveres poderase realizar unha vez obtida a licenza de enterramento, despois das 24 horas e antes das 48 horas posteriores ao falecemento, a excepción dos cadáveres conservados, conxelados ou embalsamados, que se rexerán polos prazos previstos no presente decreto.

2. As cinzas resultantes da incineración colocaranse en urnas destinadas ao efecto, figurando obrigatoriamente no exterior o nome do defunto, e serán entregadas á familia ou ao seu representante legal para o seu posterior depósito en sepultura, columbario, propiedade privada ou outro destino compatible coas normas ambientais e sanitarias vixentes”.

3.4.- Problemática recente nalgunhas ampliacións. - Preséntase cando as ampliacións se proxectan en masas comúns ou fondos provenientes da concentración parcelaria. Nestes casos as administracións civís veñen acudindo á figura xurídica dunha “**cesión-concesión demanial**” que como máximo podería chegar

aos 75 anos (cfr. Lei 33/2003, do 3 de novembro, do patrimonio das Facendas Públicas, especialmente nos artigos 67, 71, 93, 137 e art.º 77 do R. D. 1372/1986, do 13 de xuño).

Esta cesión-concesión neses termos oponse á praxe tradicional e á normativa diocesana que vén esixindo dende tempo inmemorial “que o cemiterio parroquial novo e/ou a ampliación se faga en terreo que sexa de titularidade dominical da Igrexa Católica”. Proseguirase a reflexión doutrinal sobre este tema novo.

3.5- Licenza do párroco para inhumacións, exhumacións, recollida de restos, etc. nos cemiterios parroquiais. Tendo en conta que o sacerdote encargado dunha parroquia é o administrador tamén do cemiterio parroquial, a funeraria, que leve a cabo algunha destas operacións, deberá previamente acordar con ese sacerdote a hora adecuada, xa que se necesita a autorización do sacerdote reitor para levar a cabo esa actuación. Para situacións de ausencia imprevistas dará a licenza o arcipreste do distrito.

4.- ANOTACIÓN DOS ENTERRAMENTOS NOS LIBROS SACRAMENTAIS DA PARROQUIA.

4.1.- Para seguir conservando a fiabilidade histórica dos nosos libros sacramentais, é necesario que o Sr. Cura reitor da freguesía inscriba no libro de defuncións os enterramentos dos seus fregueses, deixando constancia no asentamento ou partida se o sepelio tivo lugar no cemiterio parroquial, ou no cemiterio municipal, ou no cemiterio veciñal (caso de existir tamén na parroquia estes últimos). Igualmente quedará constancia de todos aqueles enterramentos de fieis católicos provenientes de outras parroquias e que reciban sepultura ben no cemiterio parroquial ou ben en cemiterios propios de algunha outra entidade (p.e., Concello, Asociacións, etc.), sempre que as familias afectadas fagan a pertinente comunicación de datos.

4.2.- Asento de incineracións.- Coa finalidade de deixar o oportuno testemuño procede que no correspondente folio do libro actual de defuncións fágase unha anotación á marxe, que poderá ter a seguinte redacción: Cando as cinzas se depositan no panteón ou sepultura familiar: *“O cadáver de D./D.^a ..., fillo/a de D. ... e D.^a ..., de ... anos de idade, foi incinerado o día ... de ... do ano ... e as súas cinzas foron depositadas no cemiterio desta parroquia”*.

4.3.- Normativa canónica acerca da sepultura e conservación das cinzas incineradas.- Está contida na instrución *“Ad resurgendum cum Christo”*, do 15 de agosto de 2016. Foi publicada pola Congregación para a Doutrina da Fe e desenvolve o modelo tradicional dos enterros e a nova modalidade das cremacións, dando disposicións relativas á conservación das cinzas no caso da cremación. A cremación non está prohibida “a non ser que fose elixida por razóns contrarias á doutrina cristiá” (CIC, c. 1176.3). Os fieis defuntos son parte da Igrexa, que cre na comunión “dos que peregrinan na terra, dos que se purifican despois de mortos e dos que gozan da benaventuranza celeste, e que todos se unen nunha soa Igrexa” (Catecismo da Igrexa católica, n. 922). “A conservación das cinzas nun lugar sacro pode axudar a reducir o risco de subtraer aos defuntos da oración e o recordo dos familiares e da comunidade cristiá”. Porque é oportuno lembrar que a obra de misericordia que nos convida a “enterrar aos mortos” segue vixente, tamén para as cinzas incineradas.

O número 6 da Instrución dispón “que non está permitida a conservación das cinzas no fogar... nin tampouco ser divididas entre os diferentes núcleos familiares e débeseles asegurar respecto e condicións adecuadas de conservación”.

O número 7 norma: “...non sexa permitida a dispersión das

cinzas no aire, na terra ou na auga ou en calquera outra forma, ou a conversión das cinzas en recordos conmemorativos, en pezas de xoiería ou noutros artigos...”.

Esta ensinanza da Igrexa non pretende turbar a paz que quen preferiu esparcir as cinzas dos seus deudos. Lembremos que cada norma vai respondendo o seu momento. A fe cristiá tamén se expresa en signos, e a renuncia aos mesmos pode chegar a escurecer a nosa fe co paso do tempo. E un destes signos é a referencia do columbario.

O Ritual de Exequias nas páxinas 263-271 contempla a celebración das exequias en caso de cremación do cadáver.

5.- CONSERVACIÓN DO PATRIMONIO CULTURAL DA IGREXA.

Ao longo dos séculos, e dentro das súas posibilidades económicas, a Igrexa, creou, conservou e transmitiu un valioso Patrimonio Cultural, certamente ó servizo da Fe Cristiá, pero tamén aberto ós valores da Arte, da Cultura, da Historia, etc. Desde hai anos, as Autoridades Cívís, os expertos e a sociedade en xeral séntense tamén motivados para que ese Patrimonio poida ser conservado e ofrecido á consideración do pobo. Por este motivo, recórdaselles os cregos encargados da súa custodia que non procedan á realización de reformas ou de restauracións sen o debido asesoramento técnico dos Organismos competentes e a preceptiva autorización diocesana. Cando sexa necesario recadar informes e/ou licencias da Consellería de Cultura para as intervencións que se teñan que levar a cabo, a tramitación farase desde a Comisión Diocesana de Arte Sacra ós Organismos competentes da Xunta de Galicia. Tanto a lexislación canónica coma a civil tratan de protexer este Patrimonio e recordan a seria responsabilidade dos encargados da súa custodia. **Neste punto**

lembrar que a Consellería de Cultura está sancionando severamente as intervencións que se levan a cabo sen os correspondentes permisos da mesma.

6.- OUTRAS DISPOSICIÓNS ANTERIORES

Celebración do matrimonio canónico con estranxeiro/a (BOA de Santiago de Compostela, decembro 1998, p. 663).

Celebracións Litúrxicas en Sábado Santo (BOA de Santiago de Compostela 1989, p. 77).

Certificacións civís nos expedientes matrimoniais (cfr. BOA de Santiago de Compostela, novembro 2002, p. 687; ídem, novembro 2004, p. 565).

Circular do Ministerio de Xustiza sobre duplicidade de matrimonios (BOA de Santiago de Compostela 1986, p. 82).

Decreto de Constitución do Instituto Canónico para o Sostemento dos Clérigos (BOA de Santiago de Compostela decembro 1998, pp. 645-660).

Decreto de homologación de títulos de párroco (BOA de Santiago de Compostela 1994, pp. 467-468).

Decreto de retribucións: Normativa diocesana para o ano 1999 en materia económica (BOA de Santiago de Compostela xaneiro 1999, pp. 36-43).

Decreto sobre actualización dos Aranceis Diocesanos e Normas Litúrxicas (BOA de Santiago de Compostela 1980, pp. 43-50).

Decreto sobre Cemiterios Parroquiais (BOA de Santiago de Compostela 1981, pp. 290-295).

Directorio Diocesano de Confirmación (BOA de Santiago de Compostela 1987, pp. 531-547).

Disposicións de Vicaría General: BOAS de xaneiro 2005, pp.

42-68; xaneiro 2006, pp. 27-66; xaneiro 2007, pp. 29-73; febreiro 2007, pp. 150-193; xaneiro 2008, pp. 36-82; febreiro 2008, pp. 164-209; novembro 2008, pp. 655-668, 671-685; xaneiro 2009, pp. 85-135; febreiro 2009, pp. 197-247; xaneiro 2010, pp. 42-104; febreiro 2009, pp. 178-236; xaneiro 2011, pp. 38-101; febreiro 2009, pp. 159-224; xaneiro 2012, pp. 36-100; febreiro 2012, pp. 150-214, xaneiro 2013, pp. 38-102; febreiro 2013, pp. 146-209; xaneiro 2014, pp. 34-99; febreiro 2014, pp. 156-220; xaneiro 2015, pp.24-90; febreiro 2015, pp. 140-204.

Documentación Canónica para la admisión a la Primera Comunión, (BOA de Santiago de Compostela 1996, p. 281).

Expediente matrimonial e partida de Bautismo (BOA de Santiago de Compostela 1996, p. 682 e BOA de Santiago de Compostela 1997 p. 596).

Expedientes matrimoniais e certificacións (B.O.A. de Santiago, novembro 2007, pp. 780-784).

Lexislación da Comunidade Autónoma de Galicia sobre Cemiterios (BOA de Santiago de Compostela 1999, pp. 619-632) e unhas aclaracións provenientes da Vigairía Xeral (idem, p. 633).

Matrimonio con parte non bautizada na Igrexa Católica (cfr. B.O.A. de Santiago, novembro 2006, pp. 643-644).

Matrimonios Mixtos: Motu Proprio do papa Paulo VI polo que se establecen Normas sobre os matrimonios mixtos, de 31 de marzo de 1970 (BOA de Santiago de Compostela 1970, pp. 256-264) e Normas da Conferencia Episcopal Española sobre esa mesma materia (BOA de Santiago de Compostela 1971, pp. 82-88).

Ministro do Sacramento da Confirmación (cfr. BOA de Santiago de Compostela, decembro 2000, pp. 642-643; ídem, novembro 2002, pp. 684-685; ídem, B.O.A. novembro 2004, pp. 560-562).

Normas para a provisión do Oficio Parroquial na Arquidiocese de Santiago de Compostela (BOA de Santiago de Compostela 1993, pp. 238-264).

Normativa diocesana sobre fotografías nos actos de culto (BOA de Santiago de Compostela 1990, pp. 432).

Nota da Vicaría Xeral sobre o Bautismo de nenos (BOA de Santiago de Compostela 1982, pp. 107-108; véxase tamén “Instrución sobre o Bautismo de nenos” da Congregación para a Doutrina da Fe, de 20 de outubro de 1980, en BOA de Santiago de Compostela 1981, pp. 30-42).

Nota sobre cuestacións nos templos (BOA de Santiago de Compostela 1996 p. 281).

Orientacións para a atención pastoral dos católicos orientais en España (cf. BOA de Santiago de Compostela, decembro 2003, pp. 587-597)

Orientacións para a Iniciación Cristiá de persoas maiores de 7 anos non bautizadas e Decreto do Sr. Arcebispo (textos en castelán e galego: BOA de Santiago de Compostela, febreiro 2003, pp. 130-152).

Partida de Bautismo no expediente matrimonial (cfr. BOA de Santiago de Compostela, novembro 2002, p. 682-683; ídem, B.O.A. novembro 2004, p. 563).

Partida de Bautismo para padriños/madriñas en bautismos e confirmacións (cfr. BOA de Santiago de Compostela decembro 2001, p. 596; ídem, novembro 2002, pp. 685; ídem, novembro 2004, pp. 563).

Presentación do Directorio de Pastoral Familiar (BOA de Santiago de Compostela 1981, pp. 235). Este Directorio foi publicado en separata.

Recomendacións acerca do modo de proceder en materia de

protección de datos persoais dos fieis de la Junta Episcopal de Asuntos Jurídicos (cfr..B.O.A. de Santiago de Compostela, novembro 2004, pp. 547-553).

Recomendacións sobre protección de datos, presentadas polo Director da Oficina Diocesana de Socioloxía e Estatística (cfr. B.O.A de Santiago, decembro 2004, pp. 639-641).

Regulamento do Fondo Común Diocesano de Bens (BOA de Santiago de Compostela 1983, pp. 339-346).

Trámite de asuntos na Delegación Diocesana de Economía (BOA de Santiago de Compostela 1990, pp. 248-249; véxase tamén BOA de Santiago de Compostela 1980, p. 690).

Vodas de conveniencia ou de compracencia (B.O.A. de Santiago, decembro 2007, pp. 913-918).

Santiago de Compostela, 21 de febreiro de 2020.

Asdo./Víctor B. Maroño Pena,
Vicario Xeral-Moderador de Curia.

2.- DO PODER CIVIL

DECRETO 151/2014, de 20 de novembro, de sanidade e mortuoria de Galicia.

Para facilidade de consulta polos Sres. Sacerdotes incorpóranse os capítulos VII, VIII, IX, X, así como as disposicións que contempla o Decreto da Consellería de Sanidade 151/2014, de 20 de novembro de Sanidade Mortuoria de Galicia, publicado no Diario Oficial de Galicia o 11 de decembro de 2014.

CAPÍTULO VII: NORMAS SANITARIAS DOS CEMITERIOS

Artigo 24. Número e localización

Cada concello, independentemente ou asociado con outras entidades locais, disporá dun cemiterio con capacidade adecuada ás características da súa poboación.

Artigo 25. Localización de cemiterios de nova construción

1. O emprazamento dos cemiterios de nova construción virá determinado nos instrumentos de planeamento municipais. No caso de que non exista planeamento, a entidade local recadará o parecer das consellerías con competencias en ordenación do territorio e patrimonio cultural, respectivamente.

2. Arredor do solo destinado á construción dun novo cemiterio establécese un perímetro de 50 metros de largo totalmente libre de todo tipo de construción, medida a partir do peche exterior do cemiterio. Para os efectos previstos neste artigo, poderán situarse dentro dese perímetro os edificios e instalacións de carácter relixioso ou destinados a servizos funerarios.

3. Os concellos poderán establecer, motivadamente, nas súas ordenanzas e instrumentos de planeamento un perímetro maior do indicado no parágrafo precedente, en función das circunstancias

e características de patrimonio cultural, urbanísticas e de desenvolvemento no seu ámbito territorial. Así mesmo, os concellos, sen prexuízo do disposto nas normas e plans urbanísticos ou de patrimonio cultural aplicables, poderán, excepcionalmente e motivadamente, permitir a ampliación de cemiterios xa autorizados sen o cumprimento do requisito relativo ao perímetro citado anteriormente.

Artigo 26. Instalacións mínimas

Sen menoscabo das instalacións esixidas por outras normativas aplicables, todo novo cemiterio ou ampliación doutro existente deberá contar, ademais do número de sepulturas previsto no proxecto, coas seguintes instalacións:

1. Un osario xeral destinado a recoller os restos procedentes das exhumacións de restos cadavéricos.
2. Un forno incinerador. Esta instalación non será precisa cando se conte cun xestor autorizado para a eliminación de roupas e útiles, madeiras e demais residuos procedentes da evacuación e limpeza de sepulturas ou da limpeza dos cemiterios.
3. Instalación de auga apta para o consumo humano e servizos hixiénicos.
4. Un sector destinado a depositar as cinzas procedentes das incineracións ou un columbario.
5. Un peche perimetral que garanta a seguridade da instalación.

Artigo 27. Condicións construtivas das sepulturas

As sepulturas deberán reunir como mínimo as condicións seguintes:

1. Fosas. As medidas do oco interior das sepulturas serán as seguintes: a profundidade das fosas será como mínimo de dous metros, o seu largo de 0,85 metros e a súa lonxitude, como mínimo, de 2,40 metros, cun espazo de 0,50 metros de separación entre unhas e outras.

2. Nichos.

a) As medidas do oco interior dos nichos serán as seguintes: terá, como mínimo, 0,85 metros de largo por 0,70 metros de alto e 2,40 metros de profundidade.

b) Os materiais utilizados na construción de nichos serán impermeables. Cada unidade de enterramento e o sistema no seu conxunto será permeable, asegurándose unha drenaxe adecuada e unha expansión dos gases en condicións de inocuidade e saída ao exterior pola parte máis elevada.

c) No caso de que se utilicen sistemas prefabricados, reunirán as mesmas características que as esixidas para os nichos neste artigo, e a separación vertical e horizontal das sepulturas virá dada polas características técnicas de cada sistema construtivo. Non obstante, de conformidade co previsto no artigo 19.2 da Lei 20/2013, do 9 de decembro, de garantía da unidade do mercado, poderán utilizarse sistemas legalmente fabricados ao abeiro da normativa dun lugar do territorio español.

3. Cinceiros: terán como mínimo 0,80 metros de largo, 0,80 metros de alto e 0,80 metros de profundidade.

Artigo 28. Expedientes de nova construción e ampliación de cemiterios

1. Os expedientes de construción ou ampliación de cemiterios serán instruídos e resoltos polos concellos en que estean situados, aos cales lles corresponderá o outorgamento da licenza correspondente.

2. Os ditos expedientes contarán coa seguinte documentación:

a) Instancia da entidade propietaria. Nos cemiterios municipais a instancia será substituída pola certificación de acordo polo órgano competente para acordar a construción ou ampliación.

b) Memoria asinada por técnico competente en que se fará

constar o seguinte:

- 1º. Localización, superficie e capacidade prevista.
 - 2º. Planos de distribución das instalacións e dependencias.
 - 3º. Construcións existentes máis próximas ou o terreo urbanístico apto para ela e vías de comunicación.
 - 4º. Clase de obra e materiais que se empregarán nos muros de cerramento e nas edificacións.
 - 5º. Tipos de enterramentos e as súas características construtivas.
- c) Estudo hidroxeolóxico do terreo con indicación da permeabilidade, variación anual do nivel freático da zona e no cal expresamente se faga constar que non existe risco de contaminación de captacións de auga para abastecemento.
 - d) Informe favorable do organismo de bacía competente.
 - e) Informe urbanístico emitido polo órgano competente do concello, no referente a que a zona en que se pretende construír o cemiterio ou ampliar o existente estea prevista para eses usos no planeamento urbanístico vixente. No caso de que non exista planeamento, a entidade local pedirá o parecer das consellerías con competencias en ordenación do territorio e patrimonio cultural, respectivamente.
 - f) Autorización da consellería competente en ordenación do territorio, nos supostos en que sexa preceptiva.
 - g) Autorización previa da consellería con competencia en materia de patrimonio cultural para os proxectos de construción de novos cemiterios e ampliación dos existentes no caso de afectaren bens protexidos do inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia e os seus contornos e memoria sucinta sobre os elementos do patrimonio cultural que se poidan ver afectados polo proxecto.
 - h) Informe da xefatura territorial da consellería competente en

materia de sanidade correspondente segundo a situación do cemiterio. Coa petición do dito informe achegarase copia da documentación prevista nas alíneas b), c) e d) do presente artigo. Este informe terá carácter preceptivo e non vinculante, e emitirase no prazo máximo dun mes.

i) Informes, autorizacións ou permisos esixidos segundo a normativa sectorial específica.

Artigo 29. Suspensión de enterramentos

1. Procederá a suspensión de enterramentos por parte dos concellos, de oficio ou por instancia de parte, cando concorra calquera das seguintes circunstancias:

a) Cando se pretenda destinar o seu terreo ou parte del a outros usos.

b) Por esgotamento transitorio ou definitivo da súa capacidade.

c) Por razóns sanitarias ou de salubridade.

2. Antes de proceder á suspensión de enterramentos, o concello solicitará informe da xefatura territorial da consellería competente en materia de sanidade, que deberá emitilo no prazo máximo de dez días. O dito informe terá carácter de preceptivo e non vinculante, polo que, transcorrido o prazo sen que se teña emitido, entenderase que é favorable.

Artigo 30. Actuacións para os efectos da declaración de ruína

1. Para os efectos deste artigo, considérase como sepultura en estado de ruína aquela que cumpra os parámetros definidos na normativa urbanística de aplicación.

2. O concello, de oficio ou por petición de parte, e mediante un expediente contradictorio previsto na normativa urbanística, declarará o estado de ruína dunha sepultura, e tales efectos consideraranse como parte interesada as persoas titulares do

dereito sobre as sepulturas, así como, se procede, o titular do cemiterio, agás inminente perigo que o impida.

Non obstante, para poder derrubar unha sepultura ou calquera outro elemento integrante dun cemiterio que forme parte ou estea situado no contorno dun ben protexido do inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia, será preciso que a consellería con competencia en materia de patrimonio cultural autorice previamente a demolición pretendida.

3. O concello farallo saber á entidade propietaria e ao público cunha antelación de tres meses, mediante a publicación nos boletíns e diarios oficiais e os xornais de maior circulación no concello, a fin de que as familias dos inhumados poidan adoptar as medidas que o ordenamento xurídico lles permita.

4. A declaración do estado de ruína dunha sepultura requirirá que a entidade propietaria, logo da autorización da persoa titular da xefatura territorial da Consellería de Sanidade, dispoña a exhumación dos cadáveres existentes para a súa inmediata reinhumación no lugar que o titular do dereito sobre a sepultura dispuxese; se non consta o dito acto de disposición, a reinhumación efectuarase nun osario xeral.

5. Rematada a exhumación dos cadáveres, as sepulturas declaradas en estado de ruína serán derrubadas pola entidade titular ou, de non facelo, procederá o concello con cargo aos obrigados a través dos mecanismos previstos no parágrafo 3 do artigo 201 da Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia.

6. A declaración do estado de ruína dunha sepultura comporta a extinción do dereito do seu titular. En consecuencia, tanto a exhumación para a inmediata reinhumación como a derruba das sepulturas non darán por si mesmas lugar a ningún tipo de indemnización.

Artigo 31. Clausura de cemiterios

1. O concello, de oficio ou por instancia de parte, iniciará o expediente de clausura dun cemiterio, unha vez declarada a suspensión de enterramentos.

Non se poderá acordar a clausura dun cemiterio nin cambiar o seu destino sen acreditar previamente o transcurso de 10 anos desde a última inhumación, agás que razóns de interese público o aconsellen.

2. Iniciado o expediente, someterase a información pública cunha antelación de tres meses, mediante a publicación nos boletíns e diarios oficiais en un dos xornais de maior circulación no municipio, co obxecto de que as persoas interesadas poidan exercer os dereitos que as leis lles recoñezan.

3. Con carácter previo á proposta de resolución, o concello remitirá o expediente á xefatura territorial da consellería competente en materia de sanidade, que informará con carácter vinculante. O prazo para a emisión do informe será de dous meses.

4. O concello, á vista da documentación, alegacións e informes, resolverá sobre a procedencia ou non da clausura.

5. Os restos que se retiren por petición dos familiares ou persoas con dereito ou interese lexítimo serán inhumados noutro cemiterio ou cremados logo de autorización da persoa titular da xefatura territorial da consellería competente en materia de sanidade.

En defecto do anterior, a recollida e traslado, por petición da entidade propietaria, será autorizada pola persoa titular da xefatura territorial da consellería competente en materia de sanidade. Os restos que se retiren poderán ser inhumados noutro cemiterio, cremados ou depositados nun osario xeral.

Artigo 32. Enterramentos en lugares especiais

1. A consellería competente en materia de sanidade poderá autorizar enterramentos en lugares de culto e recintos institucionais de especial relevancia histórica e/ou artística, logo de informe favorable do órgano competente en materia de patrimonio cultural e da información pública practicada por prazo de vinte días, sempre que non se aprecie a concorrencia de factores de risco obxectivos que o impidan e que se farán constar no acordo denegatorio, se for o caso.

2. No caso de lugares especiais de enterramento de nova construción, o promotor do expediente presentará a seguinte documentación:

a) Solicitude da entidade propietaria segundo o modelo recollido no anexo IV (SA439A).

b) Memoria asinada por técnico competente en que se fará constar o seguinte:

1º. Localización, superficie e capacidade prevista.

2º. Planos de distribución das instalacións e dependencias.

3º. Clase de obra e materiais que se empregarán nos muros e edificacións.

4º. Tipos de enterramentos e as súas características construtivas.

5º. Identificación precisa dos elementos de valor cultural.

c) Informe urbanístico emitido polo órgano competente do concello.

d) Autorización da consellería competente en ordenación do territorio, nos supostos en que sexa preceptiva, de conformidade co disposto na Lei 9/2002, de 30 do decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia.

3. Finalizadas as obras de construción, a entidade propietaria

comunicarao á persoa titular da xefatura territorial da Consellería de Sanidade, quen ordenará a realización da visita de inspección de fin de obra co obxecto de comprobar o cumprimento das condicións sanitarias aplicables ao caso.

CAPÍTULO VIII: INFRACCIÓNS E SANCIÓN S

Artigo 33. Infracción s

1. As infracción s cualifícanse como leves, graves e moi graves, atendendo aos criterios de risco para a saúde, a contía do eventual beneficio obtido, o grao de intencionalidade, a gravidade da alteración sanitaria e social producida, a xeneralización da infracción e a reincidencia.

2. Terán a consideración de infracción s, de acordo co disposto na Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia, as seguintes acción s e omisión s.

3. Infracción s leves:

a) O incumprimento da obriga das empresas funerarias de comunicar os traslados de cadáveres á xefatura territorial da Consellería de Sanidade, sempre que se deba a simple negligencia e a alteración ou risco sanitario sexa de escasa incidencia.

b) O incumprimento do mantemento dos rexistros establecidos no artigo 36, sempre que se deba a simple negligencia e a alteración ou risco sanitario sexa de escasa incidencia.

c) O incumprimento por simple negligencia do establecido para os vehículos funerarios no artigo 14, sempre que se deba a simple negligencia e a alteración ou risco sanitario sexa de escasa incidencia.

d) O incumprimento por simple negligencia dos requisitos, obrigas ou prohibición s establecidas neste decreto que, en razón dos criterios recollidos neste artigo, merezan a cualificación de

leves ou non proceda a súa cualificación como faltas graves ou moi graves, sempre que se deba a simple negligencia e a alteración ou risco sanitario sexa de escasa incidencia.

e) Carecer dos libros oficiais de rexistro establecidos no artigo 36, sempre que se deba a simple negligencia e a alteración ou risco sanitario sexa de escasa incidencia.

f) A obstrución ao labor inspector mediante calquera acción ou omisión que a perturbe ou atrase, de conformidade co artigo 41.e) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

4. Infraccións graves:

a) O incumprimento, por negligencia grave, dos requisitos, condicións, obrigas ou prohibicións establecidas no presente decreto, así como calquera outro incumprimento e comportamento que supoña imprudencia grave, sempre que ocasionen alteración ou risco sanitario, aínda que sexan de escasa entidade, de conformidade co previsto no artigo 42.e) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia. Tamén terá a consideración de infracción grave o mesmo incumprimento e comportamento cando, cometidos por negligencia simple, produzan risco ou alteración sanitaria grave. Para os efectos deste punto, constituirá un suposto de negligencia a omisión do deber de control ou a falla dos controis ou precaucións exixibles na actividade, servizo ou instalación de que se trate.

b) Carencia, por negligencia grave, dos libros oficiais de rexistro establecidos no artigo 36, cando a dita carencia produza alteración ou risco sanitario, aínda que sexa de escasa entidade.

c) Impedir a actuación dos inspectores, debidamente acreditados, nos establecementos ou instalacións regulados neste decreto.

d) O incumprimento dos requisitos establecidos nos artigos 10, 11 e 18 respectivamente para as empresas funerarias, tanatorios,

velorios, crematorios e licenzas de enterramento, así como calquera outro comportamento que supoña imprudencia grave, sempre que ocasionen alteración ou risco sanitario, aínda que sexan de escasa entidade. E os mesmos incumprimentos e comportamentos cando, cometidos por negligencia simple, produzan risco ou alteración sanitaria grave. Para os efectos deste punto, constituirá un suposto de negligencia a omisión do deber de control ou a falla dos controis ou precaucións esixibles na actividade, servizo ou instalación.

e) O incumprimento dos requisitos establecidos no presente decreto para cemiterios e crematorios, así como calquera outro comportamento que supoña imprudencia grave, sempre que ocasionen alteración ou risco sanitario, aínda que sexan de escasa entidade. E os mesmos incumprimentos e comportamentos cando, cometidos por negligencia simple, produzan risco ou alteración sanitaria grave. Para os efectos deste punto, constituirá un suposto de negligencia a omisión do deber de control ou a falla dos controis ou precaucións esixibles na actividade, servizo ou instalación.

f) Non respectar nos tanatorios e velorios as condicións de temperatura ou ventilación e refrixeración establecidas para as zonas de exposición de cadáveres ou salas de tanatopraxia recollidas no artigo 11.

g) O enterramento de cadáveres, restos humanos ou restos cadavéricos antes dos prazos establecidos.

h) A exposición dun cadáver nun lugar público distinto dos previstos neste decreto sen a autorización correspondente.

i) O incumprimento do establecido para a exhumación de cadáveres ou restos cadavéricos.

j) A condución e traslado de cadáveres en medios distintos dos recollidos no artigo 13.

k) A reincidencia na comisión de infraccións leves nos últimos tres meses, de conformidade co previsto no artigo 42.j) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

l) A negativa a subministrar datos, facilitar información ou prestar colaboración ás autoridades sanitarias ou aos seus axentes no desenvolvemento dos labores de inspección ou control sanitarios e investigacións epidemiolóxicas de abrochos ou situacións de especial risco para a saúde da poboación, de conformidade co previsto no artigo 42.d) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

m) As que, en razón dos elementos recollidos neste artigo, merezan a cualificación de graves ou non proceda a súa cualificación como faltas leves ou moi graves.

5. Infraccións moi graves.

a) O incumprimento consciente e deliberado dos requisitos, obrigas ou prohibicións establecidas no presente decreto en relación co enterramento de cadáveres, restos humanos ou restos cadavéricos ou calquera comportamento doloso, sempre que ocasionen alteración, danos ou risco sanitario grave, de conformidade co previsto no artigo 43.c) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

b) O incumprimento consciente e deliberado dos requisitos, obrigas ou prohibicións establecidas no presente decreto en relación coa realización de prácticas de tanatopraxia ou calquera comportamento doloso, sempre que ocasionen alteración, danos ou risco sanitario grave, de conformidade co previsto no artigo 43.c) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

c) O incumprimento consciente e deliberado dos requisitos, obrigas ou prohibicións establecidas no presente decreto en relación coa conducción, traslado e enterramento de cadáveres sen o correspondente féretro, ou calquera comportamento doloso,

sempre que ocasionen alteración, danos ou risco sanitario grave, de conformidade co previsto no artigo 43.c) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

d) As actuacións que, a teor do grao de concorrencia dos elementos a que se refire o artigo 40 da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia, merezan a cualificación de faltas moi graves ou non proceda a súa cualificación como faltas leves ou graves.

e) A resistencia, coacción, ameaza ou represalia, desacato ou calquera outra forma de presión exercida sobre as autoridades sanitarias ou os seus axentes, de conformidade co previsto no artigo 43.b) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

f) A reincidencia na comisión de faltas graves nos últimos cinco anos, de conformidade co previsto no artigo 43.h) da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

Artigo 34. Sancións

1. As accións ou omisións constitutivas de infraccións, segundo o previsto no artigo 33 deste decreto, serán obxecto das sancións administrativas correspondentes, logo de instrución do oportuno procedemento, sen prexuízo das responsabilidades civís, penais ou doutra orde que poidan ocorrer. O procedemento para a imposición de sancións axustarase aos principios establecidos no título IX da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

2. As infraccións a que se refire o artigo 33 do presente decreto serán sancionadas con multa de acordo coa gradación establecida no artigo 44 da Lei 8/2008, do 10 de xullo, de saúde de Galicia.

Nos supostos de infraccións moi graves, poderá ser acordado, no seo do expediente sancionador, polo Consello da Xunta de Galicia, de acordo co disposto no artigo 44 da Lei 8/2008, do 10

de xullo, de saúde de Galicia, o peche temporal do establecemento, instalación ou servizo por un prazo máximo de cinco anos.

3. Non terá carácter de sanción a clausura ou peche do establecemento ou instalacións que non contén cos requisitos previstos ou a suspensión do seu funcionamento ata que se emenden os defectos ou se cumpran os requisitos esixidos por razóns de sanidade, hixiene ou seguridade.

Artigo 35. Órganos competentes para a imposición de sancións

Os órganos competentes para a imposición de sancións e medidas a que se refire o presente regulamento, sen prexuízo das facultades que lle sexan conferidas por outras disposicións, son:

1. Os titulares das xefaturas territoriais da Consellería de Sanidade, para a imposición de sancións pola comisión de infraccións leves.

2. O/a director/a xeral con competencia en materia de saúde pública para a imposición de sancións pola comisión de infraccións graves.

3. A persoa titular da Consellería de Sanidade pola comisión de infraccións moi graves.

4. O Consello da Xunta de Galicia para a imposición de sancións cando a súa contía sexa igual ou superior a cento vinte mil douscentos dous euros con corenta e tres céntimos (120.202,43 euros) e a clausura ou peche temporal de establecementos.

5. Os concellos da comunidade autónoma, ao abeiro das súas respectivas ordenanzas municipais, poderán sancionar as infraccións previstas no presente decreto, sempre que as ditas infraccións afecten as áreas de responsabilidade mínima sobre as cales exercen competencias de control sanitario.

CAPÍTULO IX: REXISTROS, SOLICITUDES E COMUNICACIÓN

Artigo 36. Libro oficial de rexistro

1. As entidades propietarias dos tanatorios, velorios e empresas funerarias, crematorios e cemiterios disporán dun libro oficial de rexistro de acordo co formato e cos datos que se especifican nos anexos VI a X respectivamente.

2. Os libros oficiais de rexistro serán dilixenciados pola xefatura territorial da Consellería de Sanidade da provincia correspondente. Para tal efecto, dirixirase unha solicitude segundo o modelo recollido no anexo V (SA442A) á persoa titular da xefatura territorial correspondente da Consellería de Sanidade, achegando o libro oficial de rexistro e o xustificante do pagamento das taxas.

3. Os libros oficiais de rexistro permanecerán custodiados baixo a responsabilidade do titular do establecemento ou persoa designada por este.

4. Os libros oficiais de rexistro poderán ser controlados, en calquera momento, por requirimento das autoridades sanitarias competentes da Administración autonómica e da municipal.

5. As entidades propietarias estarán obrigadas a inscribir cada servizo que presten nos libros oficiais, cubrindo na súa totalidade os datos especificados en cada un dos seus puntos.

Artigo 37. Follas en soporte informático

As entidades propietarias dos tanatorios, velorios e empresas funerarias, crematorios e cemiterios poderán utilizar follas en soporte informático, que terán que ser posteriormente dilixenciadas pola persoa titular da xefatura territorial da Consellería de Sanidade da provincia correspondente, en substitución dos libros oficiais de rexistro citados no artigo anterior, ao rematar o exercicio correspondente.

Artigo 38. Comunicaci3ns e protecci3n de datos

1. As solicitudes e comunicaci3ns deber3n presentarse preferiblemente por v3a electr3nica a trav3s do formulario normalizado dispoñible na sede electr3nica da Xunta de Galicia (<https://sede.xunta.es>) de acordo co establecido nos artigos 27 da Lei 11/2007, do 22 de xu3no, de acceso electr3nico dos cidad3ns aos servizos p3blicos, e 24 do Decreto 198/2010, polo que se regula o desenvolvemento da Administraci3n electr3nica na Xunta de Galicia e nas entidades dela dependentes. Para a presentaci3n das solicitudes e comunicaci3ns ser3 necesario o documento nacional de identidade electr3nico ou calquera dos certificados electr3nicos recoñecidos pola sede da Xunta de Galicia.

Alternativamente, tam3n se poder3n presentar as solicitudes e comunicaci3ns en soporte papel en calquera dos lugares e rexistros establecidos no art. 38.4 da Lei 30/1992, de r3xime xur3dico das administraci3ns p3blicas e do procedemento administrativo com3n, utilizando o formulario normalizado dispoñible na sede electr3nica da Xunta de Galicia.

2. A documentaci3n complementaria poderase presentar electronicamente utilizando calquera procedemento de copia dixitalizada do documento orixinal. Neste caso, as copias dixitalizadas presentadas garantir3n a fidelidade co orixinal baixo a responsabilidade da persoa solicitante. A Administraci3n poder3 requirir a exhibici3n do documento orixinal para o cotexo da copia electr3nica presentada segundo o disposto no artigo 35.2 da Lei 11/2007, do 22 de xu3no, de acceso dos cidad3ns aos servizos p3blicos, e 22.3 do Decreto 198/2010, polo que se regula o desenvolvemento da Administraci3n electr3nica na Xunta de Galicia e nas entidades dela dependentes.

A documentaci3n complementaria tam3n poder3 presentarse en formato papel en calquera dos lugares e rexistros establecidos no

artigo 38.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedementos administrativo común.

As copias dos documentos gozarán da mesma validez e eficacia que os seus orixinais sempre que exista constancia de que sexan auténticas.

3. De conformidade coa Lei orgánica 15/1999, do 13 decembro, de protección de datos de carácter persoal, os datos persoais recollidos na tramitación dos procedementos regulados no presente decreto, cuxo tratamento e publicación autorizan as persoas interesadas mediante a presentación das solicitudes ou comunicacións, serán incluídos nun ficheiro denominado «Sistema de información e vixilancia de puntos de risco para a saúde pública» creado por Orde do 14 de xuño do 2007. O órgano responsable deste ficheiro é a Consellería de Sanidade. Os dereitos de acceso, rectificación, cancelación e oposición poderanse exercer ante a dita consellería mediante o envío dunha comunicación ao seguinte enderezo: Consellería de Sanidade, Edificio Administrativo San Lázaro, s/n, 15703 Santiago de Compostela.

CAPÍTULO X: RECURSOS

Artigo 39. Órgano competente

Contra as resolucións que ao abeiro do presente regulamento diten os/as xefes/as territoriais da Consellería de Sanidade e o/a director/a xeral con competencia en saúde pública poderase interpor recurso de alzada no prazo dun mes ante a persoa titular da Consellería de Sanidade, conforme o disposto nos artigos 107.1º e 114 e seguintes da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

Disposición adicional primeira. Regularización de cemiterios

Os titulares dos cemiterios preexistentes que á entrada en vigor do presente decreto non contén co autorización sanitaria e desexen regularizar a súa situación de conformidade con el poderán obtela acolléndose ao seguinte procedemento extraordinario:

1. A entidade titular do cemiterio solicitará do concello a tramitación do correspondente expediente, ao cal se incorporará a documentación técnica necesaria para a constatación dos seguintes aspectos:

a) Instancia da entidade propietaria. Nos cemiterios municipais a instancia será substituída pola certificación de acordo polo órgano competente.

b) Localización, superficie e capacidade.

c) Instalacións, dependencias e tipos de enterramento.

d) Declaración da antigüidade estimada do cemiterio segundo os documentos dispoñibles.

e) Identificación de bens protexidos do inventario xeral do patrimonio cultural de Galicia e os seus contornos, se é o caso, e informe da consellería competente en materia de patrimonio cultural.

2. Nestes expedientes non resultará de aplicación o previsto nos artigos 25 e 27, relativos ás distancias mínimas e ás condicións construtivas das sepulturas, respectivamente.

3. Terminada a instrución, o expediente remitirase, xunto coas reclamacións que puideren ser presentadas, co debido informe dos concellos, á persoa titular da xefatura territorial da consellería competente en materia de sanidade que podería ordenar a realización de visita de inspección.

4. No caso de non existir obxeccións desde o punto de vista sanitario, a persoa titular da xefatura territorial da consellería competente en materia de sanidade comunicarao ao concello tramitador, que ditará a resolución que proceda.

Disposición adicional segunda. Cadáveres e restos contaminados por produtos radioactivos

Os cadáveres e restos humanos contaminados por produtos radioactivos deberán ser manexados e darlles un destino final de acordo coas instrucións do organismo competente en materia de protección radiolóxica.

Disposición transitoria única

As empresas e establecementos de servizos funerarios existentes na actualidade deberán axustarse ao establecido neste decreto no prazo de seis meses a partir da data de entrada en vigor deste.

De conformidade co previsto na disposición transitoria primeira da Lei 9/2013, do 19 de decembro, de emprendemento e competitividade de Galicia, todas as solicitudes de licenzas e de autorizacións presentadas antes da entrada en vigor do presente decreto rexeranse pola normativa de aplicación no momento en que se solicitaron, sen prexuízo do cumprimento en todo momento das condicións técnicas que poidan afectar a seguridade e saúde das persoas. Os interesados e interesadas poderán optar entre a continuación do procedemento ou a desistencia deste, acolléndose ao previsto no presente decreto.

Disposición derogatoria única. Derrogación normativa

Quedan derogadas as disposicións de igual ou inferior rango que contradigan o disposto no presente decreto e, en particular, as seguintes disposicións: o Decreto 134/1998, do 23 de abril, sobre

policía sanitaria mortuoria, o Decreto 3/1999, do 7 de xaneiro, que modifica o anterior, e a Orde do 12 de maio de 1998 pola que se regulan os libros oficiais de rexistro en materia de policía sanitaria mortuoria.

Disposición derradeira primeira. Desenvolvemento

1. Autorízase a persoa titular da consellería competente en materia de sanidade para ditar as disposicións necesarias para o desenvolvemento do presente decreto, de conformidade co previsto no artigo 37.2 da Lei 16/2010, do 17 de decembro, de organización e funcionamento da Administración xeral e do sector público autonómico de Galicia.

2. Os anexos ao presente decreto poderanse modificar mediante orde da consellería competente en materia de sanidade.

Disposición derradeira segunda. Entrada en vigor

O presente decreto entrará en vigor ao mes da súa publicación no Diario Oficial de Galicia.

Santiago de Compostela, vinte de novembro de dous mil catorce.

Alberto Núñez Feijóo
Presidente

CANCILLERÍA

1.- Nombramiento

El Excmo. Sr. Arzobispo ha procedido a efectuar el siguiente nombramiento:

Con fecha 4 de noviembre de 2019:

ADMINISTRADOR PARROQUIAL de SAN ESTEVO DE TRASMONTE, y su unido SANTA MARÍA DE DEIXEBRE, en el Arciprestazgo de Ordes, al **Rvdo. Sr. Don ÓSCAR VALADO DOMÍNGUEZ.**

2.- Incardinación

Con fecha 3 de febrero de 2020, Su Excelencia Reverendísima ha decretado la INCARDINACIÓN en esta Diócesis de Santiago de Compostela del **Rvdo. P. RICARDO SANTOS MARTÍNEZ.**

3.- Sacerdote fallecido

El Rvdo. Sr. D. *Manuel Domingo Romero Paz* falleció el 15 de enero. Había nacido en 17 de enero de 1937 en san Adrián de Toba. Realizados los estudios eclesiásticos en el Seminario Conciliar Compostelano, fue ordenado sacerdote el 4 de agosto de 1964 en la Capilla de Teólogos del Seminario Mayor Compostelano, por Mons. Maximino Romero de Lema, Obispo Titular de Horta. Ese año es nombrado Ecónomo de san Vicenzo de Carres y su unida de santa María de Cutián, que atenderá junto con la parroquia de santa María de Figueiredo. En 1970, se traslada, como Ecónomo, a la parroquia san Xoán de Bardullas y sus unidas de san Tirso de Buitirón y santa Locacia de Frixe. En 1980, se encarga también de san Cristovo de Nemiña, y, a partir

de 1996, atenderá también san Pedro de Coucieiro, que eran las parroquias que atendía en el momento de su fallecimiento. En este periodo, rigió la parroquia de santo Estevo de Lires desde 1979 al año 2003. Ejerció de arcipreste de Nemancos desde 1996 hasta el 2008. La misa de cuerpo presente, presidida por el Sr. Vicario Territorial de Santiago, se celebró en la parroquia de Coucieiro, recibiendo sepultura en el cementerio parroquial.

D.E.P.

DELEGACIÓN DIOCESANA DE INFANCIA Y JUVENTUD

Sínodo Diocesano de Jóvenes

1.- Crónica

El 29 de febrero, en el Seminario Menor de la Asunción, tuvo lugar la primera de las tres sesiones de trabajo del Sínodo Diocesano de Jóvenes, convocado por el Sr. Arzobispo. A las 10.30 h, se inició la reunión con una oración dirigida por los propios jóvenes, dos de los cuales ejercieron además como presentadores de la jornada y animadores de la sesión, que acabó sobre las 18.30 h. Estuvieron presentes el Sr. Arzobispo y su Obispo Auxiliar, los miembros de la Delegación Diocesana y sacerdotes y religiosos que acompañan a los diferentes grupos, así como casi un centenar de chicos y chicas en representación de las tres vicarías, de los arciprestazgos y de distintos movimientos y congregaciones presentes en la Archidiócesis Compostelana.

En esta primera sesión, se reflexionó sobre el verbo “Reconocer”. Por lo que los trabajos se centraron en conocer la realidad de los jóvenes: cómo son y se expresan, cómo viven y cuál es su situación, qué relación tiene la Iglesia con su vida. Para ello partieron del último estudio de la Fundación SM sobre juventud en España *Los jóvenes se hacen un selfie*. También abordaron la propia imagen que, como jóvenes, se tiene de la institución eclesial y lo que pueden aportar en ella.

La segunda sesión irá más encaminada a la escucha y al reconocimiento de lo que Dios nos pide hoy y en la tercera y última a las propuestas concretas que plantean para caminar en la Iglesia particular de Santiago como jóvenes y con los jóvenes.

2.- Intervención inicial del Sr. Arzobispo

Queridos y queridas jóvenes: ¡Bienvenidos! ¡Cristo vive y está entre nosotros!

En primer lugar os agradezco vuestra presencia hoy aquí. Día histórico para la pastoral diocesana en el que vosotros hacéis historia. Como pastor de esta diócesis me alegra de corazón ver vuestros rostros juveniles, adivinar vuestras esperanzas, saber que ejercéis hoy como representantes de otros muchos jóvenes que también sienten la inquietud de saberse interpelados por la dimensión del misterio, por la fe que vive en la Iglesia.

En una civilización y cultura donde predominan los eslóganes, eso es un signo de carencia de realidades. No va a ser nuestra pretensión acuñar un eslogan más. “Os hablo jóvenes porque habéis vencido al maligno, porque sois fuertes y la palabra de Dios permanece en vosotros”. Los jóvenes sois la fuerza del futuro, subraya el Papa. Necesitamos vuestra participación en la vida de la Iglesia y en la vida pública.

En clave sinodal traigo a nuestra memoria el pasaje de los discípulos de Emaús, que nos invita a acompañarnos y caminar juntos. La Diócesis está llamada a encontrarse con los jóvenes allí donde están, dando prioridad a los más pobres, necesitados y abandonados. No pretendo sólo que caminéis, sino caminar con vosotros, recordando nuestros orígenes y valores espirituales.

Sois unos valientes. Hoy cuando muchos piensan que ya no hay horizontes a los que mirar o descubrimientos que realizar, cuando parece que las grandes aventuras de los exploradores de los polos allá a finales del siglo XIX o principios del siglo XX ya no son posibles y que la mayor epopeya es salir de casa y volver sin que se nos haya agotado la batería del móvil, yo os digo que los jóvenes sois los verdaderos aventureros de este tiempo y de esta época.

¿Por qué? Pues porque como aquellos héroes también vosotros buscáis una meta, un para qué, y un camino para llegar a ella. La juventud está vinculada a la verdad. Tengo la percepción de que a veces os sentís solos y no tenéis donde agarraros. En la escuela no encontráis certezas ni desarrolláis el juicio crítico. Las familias no siempre transmiten instancias normativas y valores. Tampoco las parroquias conectan fácilmente con vosotros. Vivís el riesgo de caer en el conformismo de las modas, en la manipulación de los vientos dominantes, en la desesperanza. Buscáis a veces el sosegado puerto de los mensajes publicitarios y no el oleaje de las verdaderas razones para vivir y amar. Vuestro protagonismo es muy significativo en el universo digital y en las redes sociales.

Por eso, porque sois expertos en este ámbito que ya a los mayores nos supera y ante el cual sentimos cierto respeto, os pediría que no pusierais nunca en vuestra vida a Dios “en modo avión”: no os desconectéis de Él, ni siquiera en los momentos de duda que todo aventurero experimenta en su ruta”. El explorador Shackleton, atrapado en los hielos de la Antártida y no pudiendo conseguir su objetivo de atravesarla, cambió el objetivo de su viaje sobre la marcha y lo fijó en salvar a toda la tripulación y no perder ni un solo hombre. Lo consiguió y dijo que en su periplo en busca de ayuda había sentido a su lado, como uno más de la expedición, a Dios.

Es esperanzador que os preguntéis por el sentido de la vida, que descubráis y asimiléis la exigencia y dignidad de ser cristianos en las diversas posibilidades de vivir la vocación cristiana en la Iglesia y en la sociedad, y cuidando el crecimiento personal y armónico de todas vuestras potencialidades: la razón, la afectividad, la solidaridad, el diálogo, el compromiso por la justicia y por una sociedad de talla humana y la dimensión cultural animada por criterios del Evangelio.

La iglesia diocesana quiere hacerse presente en los ambientes juveniles con una presencia activa y significativa, animándolos y guiándolos. El camino preferido para acercarse a la juventud no son las estrategias perfectas comunicacionales, sino el encuentro personal con la inquietud por conocer y por compartir la transmisión de la fe a través de un testimonio personal y de un profundo encuentro con Jesús.

Esta perspectiva es la que promueve el papa Francisco, a través de sus documentos pastorales, y de manera especial a través de su actuación pastoral. La participación en el Sínodo diocesano posibilita estar abierto al otro, para conocer cómo Dios actúa en él, compartiendo la fe a través de la experiencia personal y no sólo a través de la doctrina. Cuando Jesús ha ganado el corazón, los valores cristianos irán penetrando en la persona. Este es el desafío. Lo cual no quiere decir que todo sea fácil. Hace falta pasión, paciencia y perseverancia. El camino, y bien que lo sabéis muchos de vosotros que habéis recorrido la ruta jacobea, no se hace en un día: es una tarea, un proceso, un acompañar y dejarse acompañar.

Ciertamente “nunca hay viento favorable para quien no sabe a dónde va”, dice el proverbio. La Iglesia nos pregunta a los pastores con la humildad de quien sabe que la verdad es algo muy grande y bello: ¿qué queremos de los jóvenes? ¿Qué propuesta de sentido tenemos para ellos? ¿Con qué ejemplos personales y colectivos queremos iluminar sus destinos? ¿Somos capaces de escuchar sus anhelos más ocultos, sus interrogantes más íntimos, sus sufrimientos más profundos? ¿Qué misericordia proponemos para su pasado, qué amor ofrecemos para su presente, qué esperanza brindamos ante la muerte? Me alegraría ayudar a no dejaros llevar por la farándula de la mera subjetividad del gusto, del placer o de la violencia. Os animo a buscar la verdad que es fuente de libertad, de servicio y de liberación. “Vale más sembrar una cosecha nueva

que llorar por la que se perdió”. Llego a vosotros con admiración, no con temor, para hacerme a vuestro camino¹.

Tenéis pensamientos, sueños o intuiciones que se fijan en los pinceles con los que queréis pintar vuestro cuadro. En actitud de búsqueda y de cambiar la realidad, habéis de elegir entre cerrar los ojos y considerar la vida como un sofá, o poner las sandalias de la esperanza y verla como un trampolín, lanzándoos a dar respuestas a vuestras preguntas. Elegir no es fácil, pero peor es no tener la posibilidad de elegir.

En 1914 en “The Times” para reclutar la tripulación Shackleton puso un anuncio que decía: “Se buscan hombres para viaje peligroso. Sueldo escaso. Frío extremo. Largos meses de completa oscuridad. Peligro constante. No se asegura el regreso. Honor y reconocimiento en caso de éxito”. Respondieron más de 5.000 aspirantes.

En nuestra sociedad un tanto desasosegada, nos preguntáis “qué sentido tiene vuestra existencia en el mundo; qué posibilidad hay de ver el futuro con esperanza cuando no se intuyen unas señales que la legitimen; cómo puede construirse una convivencia en libertad, comunión y verdad con la certeza de que es un objetivo alcanzable; cómo podéis libraros de las negatividades que padecemos y restan credibilidad a la existencia muchas veces perdida entre las nieblas de las perplejidades; y también qué puede aportar el cristianismo en esa búsqueda constante de la plenitud de destino”.

No sois una gota de agua perdida en el mar, un número casual de una estadística, una parte sin importancia en la computadora mundial. Tal vez inventamos un mundo imposible para justificar en él las derrotas. “A la crisis de civilización hay que responder

¹ Cf. *Instrumentum laboris para el Sínodo sobre los Jóvenes*; J. ZAZO RODRIGUEZ, (Coord), *La juventud una reflexión necesaria*, PPC, Madrid 2013.

con la civilización del amor, fundada sobre los valores universales de paz, solidaridad, justicia y libertad”². Tomad la vida en vuestras manos y construirla cada mañana y cada tarde según el proyecto de Dios. ¡Que el interrogante sobre Dios no se disuelva en vuestra alma por falta de un ideal, de entusiasmo, de ganas de hacer algo! Escribe el Papa que “los jóvenes, en las estructuras habituales, no suelen encontrar respuestas a sus inquietudes, necesidades, problemáticas y heridas. A los adultos nos cuesta escucharlos con paciencia, comprender sus inquietudes o sus reclamos, y aprender a hablarles en el lenguaje que ellos comprenden” (EG 105). Considero el Sínodo Diocesano de Jóvenes como una acción del Espíritu que abre caminos nuevos acordes a vuestras expectativas y búsquedas de espiritualidad profunda y de un sentido de pertenencia más concreto.

Es momento de habitar el presente con esperanza y de hacer resonar en vuestra vida las Bienaventuranzas. “Bienaventurados, no porque dejaríamos de ser pobres, sino precisamente porque ya lo éramos; no porque iríamos a un reino prometido, sino porque ese reino crecía ya dentro nosotros; no porque dejaríamos de estar oprimidos sino porque nadie podría oprimir nuestras almas ni quitarnos la paz; no porque desaparecerían las lágrimas de nuestros ojos sino porque al dedicarnos a secar las de los otros, las nuestras se volverían ríos de gozo; porque al compartir nuestra hambre, todos tendrían pan; porque al tener los corazones limpios, nos cabría en ellos más amor; y porque al dejar nuestras pequeñas herencias de este mundo, tendríamos por herencia el corazón de Dios”³. Estáis llamados a construir el futuro esperando como centinelas del mañana la aurora de un mundo nuevo⁴.

² JUAN PABLO II, *Al comienzo del tercer milenio*, 53.

³ J. L. MARTÍN DESCALZO, *El Peregrino*, Madrid 2001, 25.

⁴ Cf. JUAN PABLO II, *Ecclesia in Europa*, 53.

El joven cristiano tiene que ser consciente de que ha de romper los esquemas artificiales de un mundo que nos vende lo “fácil”, y que quieren imponer. No se trata de ir contra todo e ir por la vida como un rebelde. Jesús nos da la libertad y el amor como cauces de realización integral y forma de romper esquemas. A veces inventamos dificultades para justificar nuestras derrotas. Una de las tentaciones más serias es la conciencia de derrota que nos convierte en pesimistas quejosos y desencantados. Ante ello: pasión, paciencia y perseverancia.

La Iglesia diocesana os ama. Esta es la clave para entrar en el ordenador de vuestra existencia. Mi deseo es que tengáis un protagonismo mayor en la vida de la Diócesis participando en la comunidad eclesial donde habéis de expresar, celebrar y alimentar la fe, y reconocer y asumir las responsabilidades. Os solidarizáis ante los males del mundo y colaboráis en las diversas formas de voluntariado. ¡Callejead la fe”. Estamos aquí para escucharnos y escucharos. “Los jóvenes nos llaman a despertar y acrecentar la esperanza, porque llevan en sí las nuevas tendencias de la humanidad y nos abren al futuro, de manera que no nos quedemos anclados en la nostalgia de estructuras y costumbres que ya no son cauces de vida en el mundo actual” (EG 108). Los desafíos están para superarlos. Seamos realistas, pero sin perder la alegría, la audacia y la entrega esperanzada. ¡No nos dejemos robar la fuerza misionera!, nos dice el Papa y hoy os lo repito yo. “*Todos nacemos como originales, muchos mueren como fotocopias*”, decía Carlo Acutis (1991-2006), ciberapóstol de la Eucaristía. Os quiero originales siempre. ¡Muchas gracias y que paséis buen día!

MANOS UNIDAS

Anexo ás aportacións de parroquias da Vigairía de Pontevedra Campaña LX (2019)

Donativos entregados con posterioridade ao 15 de decembro de 2019

MONTES

Carballedo, san Miguel	125.00 €
Caroi, Santiago.....	95.00 €
Corredoira, san Gregorio.....	50.00 €
Loureiro, Santiago.....	85.00 €
Rebordelo, san Martiño	15.00 €

SALNÉS

Portonovo, santa María Adigna.....	526.10 €
Xil, santa Baia	80.07 €

Recordamos as contas bancarias da Delegación de Manos Unidas Pontevedra:

ABANCA. IBAN ES 23 2080 5401 5830 4015 3644

SANTANDER. IBAN ES32 0238 8104 6006 0000 7422

Gracias pola súa colaboración

VIDA DIOCESANA

Escolas católicas

El 1 de febrero, el Sr. Arzobispo inauguró las Jornadas de Pastoral organizadas por Escolas Católicas, que se desarrollaron en el Auditorio Abanca en Santiago de Compostela, bajo el lema “Pinta Vida, transformando a pastoral na Escola”.

Vida Consagrada

Con motivo de la Jornada de la Vida Consagrada, el Sr. Arzobispo presidió la eucaristía, el 1 de febrero, a los miembros de la vida Consagrada presentes en Santiago de Compostela, en la Iglesia de las Huérfanas.

PP. Franciscanos

El día 2 de febrero, fiesta de la Presentación del Señor, el Sr. Arzobispo presidió la Misa solemne en la iglesia de san Francisco de Santiago.

PP. Salesianos

El 2 de febrero, el Sr. Obispo Auxiliar presidió la Eucaristía en el Colegio de los PP. Salesianos de Castrelo con motivo del encuentro de antiguos alumnos.

Formación Permanente

Durante el mes de febrero siguieron celebrándose las jornadas de formación permanente en las tres Vicarías. El 4 de febrero, para la Vicaría de Pontevedra, tuvo la primera de las sesiones a cargo de Cáritas Diocesana. El día 10 en A Coruña, el 17 en Santiago y el 24 en Pontevedra, el Ecónomo Diocesano fue el encargado de impartir la segunda de las sesiones, que versó sobre la gestión

económica parroquial.

Reunión Vicarios-Delegados

Bajo la presidencia del Sr. Obispo Auxiliar, el 6 de febrero en la Casa de Ejercicios de Santiago, se celebró una reunión de los Vicarios Episcopales, los Delegados Diocesanos y los Directores de Secretariados para evaluar la marcha del Curso Pastoral, programar los proyectos de cara al Año Santo Compostelano y preparar la Asamblea Diocesana de fin de curso, que tendrá lugar el 6 de junio.

Confirmaciones

El Sr. Arzobispo administró el sacramento de la Confirmación, el 8 de febrero, en la parroquia de Santa María la Mayor de Pontevedra.

Unidades Pastorales

El 9 de febrero, el Sr. Obispo Auxiliar presidió la Eucaristía en las parroquias de Santiago de Lampón y santa Columba de Rianxo para explicar a los feligreses la puesta en marcha de estas unidades pastorales.

Diócesis de Mondoñedo-Ferrol

El 11 de febrero, en el Seminario de Mondoñedo, el Sr. Obispo Auxiliar impartió una charla a los sacerdotes en una jornada de formación permanente.

Jornada del Enfermos

El 11 de febrero, se celebra la Jornada Mundial del Enfermo. Por este motivo, el Sr. Obispo Auxiliar presidió la Eucaristía en el Hospital de Oza en la ciudad de A Coruña.

Hospitalidad de Lourdes

El 11 de febrero, concluía en la parroquia de san Jorge de A Coruña la novena en honor a Nuestra Señora la Virgen de Lourdes. Presidió la Misa solemne el Sr. Obispo Auxiliar.

Conferencia Episcopal Española

Del 14 al 16 de febrero, tuvo lugar en Madrid el Congreso Nacional de Laicos con el lema “Pueblo de Dios en salida”. Presidió la delegación diocesana el Sr. Arzobispo, que estuvo acompañado de su Obispo Auxiliar.

Clero joven

El 18 de febrero, en la Casa de Ejercicios Espirituales, el Sr. Obispo Auxiliar mantuvo un encuentro con los sacerdotes ordenados en los últimos cinco años.

Año Santo Compostelano

Dentro de las acciones programadas para la preparación espiritual del Año Santo Compostelano, está la peregrinación de una imagen del Apóstol Santiago por toda la Diócesis. Esta imagen porta la reliquia del Apóstol que custodia el Sr. Arzobispo. El 22 de febrero en la Iglesia de San Fiz de Solovio, el Sr. Arzobispo, al que acompañaba el Sr. Obispo Auxiliar, celebró la Misa del Peregrino y procedió a la bendición de la imagen.

Visita Pastoral

El 23 de febrero, el Sr. Arzobispo comenzó la Visita Pastoral al arciprestazgo de Alvedro. La primera comunidad parroquial que visitó fue la parroquia de Santa María de la O de Vilaboa-Rutis.

El Sr. Obispo Auxiliar comenzó la Visita Pastoral al arciprestazgo de Arousa. El día 28, visitó la parroquia de san Mamede de Abalo.

Cuaresma

El Sr. Arzobispo dirigió el retiro espiritual de Cuaresma a los sacerdotes en las tres Vicarías Episcopales. El Miércoles de Ceniza, estuvo en la Casa de Espiritualidad “Raíña da Paz” de Pontevedra, donde también impuso la ceniza; el día 27, dirigió el retiro en la Casa de Ejercicios de Santiago, en el que participó el Sr. Obispo Auxiliar; y, el día 28, en el Hogar de santa Margarita de A Coruña.

El Miércoles de Ceniza por la tarde, el Sr. Arzobispo impuso la ceniza en la parroquia de santa María Salomé de Santiago. Por su parte, el Sr. Obispo Auxiliar, por la mañana, impuso la ceniza en la parroquia de santa Baia de Chacín para los feligreses de la Unidad Pastoral de Mazaricos y las parroquias de Antes, Alborés y Os Baos; por la tarde, impuso la ceniza en la Capilla de Serra de Outes, a los feligreses de esta Unidad Pastoral.

SUMARIO

	<i>Pág.</i>
ARZOBISPO	
Carta Pastoral en la Cuaresma.....	155
Carta Pastoral en el Día del Enfermo	162
 VICARÍA GENERAL	
Disposiciones para o ano 2020	168
Do Poder Civil.....	241
 CANCILLERÍA	
Nombramientos	261
Incardinación.....	261
Sacerdote fallecido	261
 DELEGACIÓN DIOCESANA DE PASTORAL DE INFANCIA Y JUVENTUD	
Sínodo Diocesano de Jóvenes	263
 MANOS UNIDAS	
Delegación de Pontevedra.....	270
VIDA DIOCESANA	271

Electricidad Fontanería Calefacción
Energía Solar

- Calefacción para templos
- Renovación de iluminación en ahorro energético
- Presupuesto sin compromiso

C/Rafael Dieste, 12 15960 RIVEIRA.
Telf. 61912990 e-mail: info@mp-instalaciones.com
www.mp-instalaciones.com

ELEMAR NOR, S.L.
COMUNICACIONES

BOUYER

PROYECTOS, INSTALACIONES Y MANTENIMIENTO

- **Megafonía**
- **Calefacción**
- **Campanas nuevas y refundición**
- **Electrificación de campanas**
- **Campanarios electrónicos**
- **Yugos**
- **Iluminación artística LED**
Menor consumo.
Mayor duración y luminosidad
- **Instalaciones eléctricas**

Al servicio de la Iglesia desde 1989

Le ofrecemos montaje provisional y presupuesto sin compromiso

ELEMAR NOR, S.L.
Polígono Icaria. C/ Ícaro, 32
15172 A Coruña
981 63 56 59
elemarnor@elemarnor.com

Empresa inscrita en el Registro de Instaladores de Telecomunicación.
Nº Reg. 3019

Quiros electrónica s.l.

DISTRIBUIDOR Y SERVICIO TECNICO OFICIAL

BOUYER

(TITO)

Rua Xulián Estévez, 26 36207 VIGO (PONTEVEDRA)-Tel.Fax 986224547-Tel.Móviles 607 77 66 83/84/85

Nº PCI/14/ POR LA DIRECCION GENERAL DE SEGURIDAD Y Nº DE INSCRIPCION EN EL REGISTRO INDUSTRIAL 36/21.499

**SONIDO
PROFESIONAL
MEGAFONÍA**

UDE

UDE®

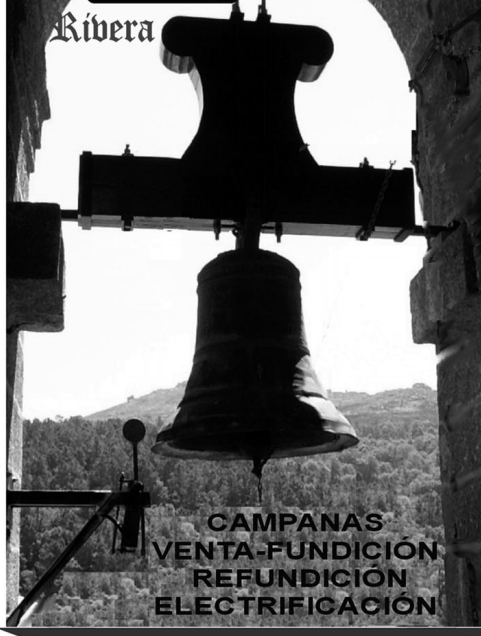

Sanha TOA

Distribuidor oficial exclusivo para Galicia

Ribera

**CAMPANAS
VENTA-FUNDICIÓN
REFUNDICIÓN
ELECTRIFICACIÓN**

MAS DE 35 AÑOS SONORIZANDO IGLESIAS NOS AVALAN VISITE NUESTRAS NUEVAS INSTALACIONES DONDE PODRÁ ENCONTRAR TODOS LOS AVANCES TÉCNICOS EN MEGAFONÍA AMPLIFICADORES MICROFONOS-COLUMNAS Y EN CAMPANAS-ELECTRIFICACIONES-YUGOS-ESFERAS-CARILLONES-ETC.

SOLICITE PRESUPUESTO Y DEMOSTRACION SIN NINGÚN COMPROMISO

**TELEFONIA
CENTRALITAS**

Panasonic

SONY®

**DETECCION
DE INCENDIOS**

MASTERVOLT

OPTIMUS

**ORGANOS
LITURGICOS**

AHLBORN®

SONIDO LITURGICO Y PROFESIONAL

DESDE EL AÑO 1630

CAMPANAS OCAMPO

Nuestros años de trabajo y seriedad nos abalan

Somos fabricantes de campanas desde el año 1630 y seguimos realizándolas de la misma forma que en esa época, sin cambiar nada, tanto en la aleación del metal como en el proceso de fabricación de los moldes.

Entre nuestras obras más conocidas se encuentran las cuatro campanas realizadas para la Catedral de la Almudena, cuyo peso oscilaba entre los 2800kg, de la mayor, a los 1300kg, de la más pequeña. Dichas campanas se encuentran en la torre izquierda de la Catedral, llamada, por dicha obra, torre de los Gallegos. También tenemos varias campanas en la Catedral de Santiago de Compostela para la cual fue realizada la última en el año 1995.

Aparte de campanas nuestra empresa también realiza los siguientes trabajos.

Realizamos informes y presupuestos del estado de campanas y campanarios por peligro de desprendimiento de yugos y herrajes sin costo para el cliente.

Cambio de yugos y herrajes.

Electrificación de campanas mediante martillos electromecánicos.

Dirección y contacto

Arcos da Condosa, Badoucos 9
Caldas de Reis (Pontevedra)
Telf. - **607140658**
ocampoartes@gmail.com

ADOLFO GARRIDO FERNÁNDEZ

PINTORES Y RESTAURADORES

de Altares, Retablos, Imágenes, Andas, etc.

con oro de ley de 24 quilates

y otras técnicas de pinturas y restauración

– según lo requiera cada obra

– según su antigüedad y estilo

32830 PARDERRUBIAS (ORENSE)

Teléfono (988) 26 02 15 (689) 55 45 15

Librería Egeria

La Cultura Católica para un mundo nuevo

Libros religiosos y todo tipo de artículos para celebraciones litúrgicas:

- ✦ Orfebrería
- ✦ Ornamentos para el culto
- ✦ Sagrarios
- ✦ Imágenes religiosas
- ✦ Cruces y crucifijos
- ✦ Lampadarios
- ✦ Incensarios
- ✦ Ropa litúrgica
- ✦ Camisas clergyman
- ✦ Iconos
- ✦ Rosarios
- ✦ Medallas
- ✦ Estampas y Posters
- ✦ Velas
- ✦ Formas y vino de misa
- ✦ Dvds, música y cine
- ✦ Material catequético
- ✦ Papelería

Puede solicitar su libro o artículo, por teléfono o email.

Plaza de la Inmaculada, 5 | 15704 Santiago de Compostela
Tlf.: 981 562 789

www.libreriaegeria.com - egeria@libreriaegeria.com

Imprenta

ARigraf

Artes Gráficas

 Noroeste Gráfico Impresor, S.L.

- Edición de libros y revistas
- Encuadernación de libros y boletines
- Calendarios Personalizados
- Estampas Religiosas
- Sellos
- Impresión Hojas parroquiales
- Diseño y maquetación
- Envíos postales

Tfno.: 981 54 96 00

arigraf@arigraf.es

www.arigraf.es

Tras da Estivada, 3 - Montouto
15894 Teo (A Coruña)